

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, nimai nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od strastopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopis naj ne izvoli frankovati. — Rokopisi se se vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. Telefon št. 3-4.

Za vseučilišče v Ljubljani!

(Govor poslanca dr. Danila Majarona v deželni zboru kranjskem dne 11. februarja t. l. Po stenografičnem zapisniku.)

Visoka zbornica! Vprašanje zastran slovenske univerze v Ljubljani, katero smo sedaj postavili na dnevni red, ni novo vprašanje. Ravno, če pregle damo povestnico tega vprašanja, se deželni in narodni zastopniki lahko mnogo naučimo. Mi izvemo, kako blizu Ljubljane je že bil ideal slovenskega vseučilišča, kako pa se je oddalil in tem bolj oddaljeval, čim nižje se je vsedel nivo kranjske in slovenske politike, bodisi vsled vnanjega pritiska, bodisi, in to še v večji meri, vsled notranje raztrganosti. Kako nevarno je puščati izpred oči velika kulturna in politična vprašanja, pa se zato plaziti po tleh za drobtinami — to nam kaže ravno letošnja petdesetletnica vprašanja o slovenski univerzi v Ljubljani.

Kako je bilo s tem vprašanjem ravno pred 50 leti?

Dovolite mi, moja gospoda, in dovolite mi pred vsem preč. g. deželni glavarja namestnik, da tukaj prečitam nekoliko zgodovine („Slovenci in 1848. leto“ od Jos. Apiha), kajti stvar je prezanimiva v svojih podrobnostih. (Čita:)

„Leto 1848. je pa rodilo tudi idejo slovenske univerze v Ljubljani, ta naj bi bila krona narodnega šolstva. Sprožil je to idejo dr. Sporer, ravnatelj ranocelnške šole in liceja; soglasno je zahtevalo univerzo 2 majnika ranocelnško učitelstvo in dijaki licejski; veliki zbor je 11. majnika odobril obširno peticijo do magistrata, v kateri se je dr. Sporer staral dokazati potrebo, važnost in izvedljivost univerze v Ljubljani; „univerza je potrebna za popolno izomikanje mladine v vseh višjih vedah, primernih duhu narodovemu. Razprostrana slovenska narodnost zahteva in zasluži tako samostalno in popolno ustanovo, katero zahteva za slehern narod tudi strog glas sedanje dobe. Zaradi pomanjkanja višjih šol trpi narod hudo škodo; bistré glave iščejo svoje izomikanje v tujih deželah in tujih jezikih; tam se vspnejo do imenitnosti in zapadejo tujim narodom; zato izgublja domovina svoje najboljše moči in propada v duševno dremoto, iz katere jo zbujajo samo vnanji spodbadi.“ Našteval je tudi premnoge učne pripomočke v Ljubljani: bogato knjižico, velik muzej, botaniški vrt, zbirke ranocelnjske šole

itd. (Podpisani na tej spomenici so: dr. Sporer, Jur. Zupan, Jur. Pavšek, Urb. Jerin, Metelko, dr. Jan. Pogačar, dr. M. Leben, dr. Janez Semen, dr. Jan. Čuber, dr. Fran. Schiffer, dr. Bleiweis, Jan. Krsnik, dr. Vil. Unger, dr. A. Jarc, dr. Kleemann, dr. Hummel itd.) — Meščanski odbor ljubljanski je radostno pozdravil idejo univerze, a obžaloval, da ne more dati nobene denarne podpore; obljubil je samo, da bo po svojih močeh pospeševal dotično prizadevanje. (20. majnika 1848.) Kranjski deželni stanovi so v tistem smislu rešili vlogo modroslovske fakultete ljubljanske. — Ljubljansko „Slovensko društvo“ se je potem prijelot zadeve in je 14. septembra poslalo dotično prošnjo ministerstvu. Ko se je začelo šolsko leto in so bile še zaprte univerze v Gradci itd., prosili so nekateri dijaki, da naj vlada dovoli vsaj nekatera medicinska predavanja v Ljubljani; oglašili so se že za nje nekateri učenjaki brezplačno. To prošnjo je podpiralo „Slovensko društvo“, zajedno proseče, da se naj ne odpravi ranocelnška šola, dokler ni univerze; prosilo je društvo dalje za predavanja o narodnem in državnem pravu. Mej tem je pa vlada odgovorila na prvo peticijo: 5. oktobra je obljubila univerzo v Ljubljani in je pozvala društvo, da jej naj svetuje strokovnjake, ki hote začeti slovenska predavanja o civilnem in kriminalnem pravu. Za to veselo vest so si pridobili zaslug tudi slovenski državni poslanci. Že meseca septembra je dr. Ulepič v državnem zboru vložil predlog, da se naj vlada pozove, da ustanovi v Ljubljani slovensko univerzo, dr. Kavčič pa je šel 4. septembra z nekaterimi drugimi slovenskimi poslanci k državnemu tajniku v ministerstvu za uk, Feuchterslebenu, in mu razložil važnost slovenske univerze; Feuchtersleben je odgovoril, da je želja popolnoma opravičena in naravna posledica narodne enakopravnosti; samo zaradi stroškov je imel pomisleke, a Ambrožu so v finančnem ministerstvu rekli, da zaradi par tisoč goldinarjev ne bodo delali kake sile. — Za slovenska pravoslavna predavanja se je kmalu oglašilo izdatno število pravoslovcev; oglašil se je n. pr. dr. Iv. Ahačič za predavanje o gradjanskem zakoniku in ljubljanski magistrat ga je vladi toplo priporočal, poudarjaje njegovo zmožnost in znanje jezika. Vlada ga pa ni sprejela, nego je odobrila predlog „Slovenskega društva“, katero je nasvetovalo za ona predavanja dr. Lehmannu za kriminalni in Ant. Mažgonu za civilni zakonik; oba sta staviła pogoj, da jima pomagajo ostali ljubljani ki vaščaki pri poslovanju zakonikov in z radcmestovanjem za slučaj bolezni ali drugih ovir; za namestnika Mažgonu se je odbral dr. Ahačič, Lehmannu pa dr. Haan; perudili so se tudi dr.

Kerstejn, dr. Hradecký, dr. Martinak in dr. Bačar.

Ko so se povrnil mirnejši časi, stavl je v državnem zboru v Kromerizu dr. Ulepič vnovič do vlade vprašanje, ali misli ustreči narodu ali ne. „Napredek je geslo, in temu odgovarjajo reforme v vseh društvenih razmerah ustavnih evropskih držav. Dežava mora skrbeti v prvi vrsti, da se razvije omikano življenje in prosveta v pravem smislu, kajti človek postane v istini človek samo po uku in vzgoji; država sama pa se približuje prosveti samo po razvoju individualnega narodnega življenja.“ Vlada naj Ljubljano odškoduje za izgubo ranocelnške šole; vladna okrožnica poudarja tudi sama da se osnuje učilišča, primerna potrebam pojedinih narodov; naroda slovensk ga središče pa je Ljubljana. — Malo dni pred razpustom kromerizkega državnega zbora je grof Stadion odgovoril, da se je vlada uverila, da je univerza v Ljubljani koristna in potrebna in da njeno ustanovljenje zahteva tudi „strogo spoštovanje načela narodne enakopravnosti in jednomenega varovanja vseh interesov.“ A uresničiti se more načrt še le tedaj, ko bode dovršena reforma višjih šol; za zdaj se bodo začela slovenska pravoslavna predavanja. Pomladi l. 1849 sta Mažgon in Lehmann začela predavati in imela sta dovolj slušateljev. Mažgon pa je umrl še tistega poletja in vlada je ustavila takoj predavanja; obljubila pa je, da se bodo nadaljevala na graški univerzi. Ta obljuba se je uresničila, kajti slovenska pravoslavna predavanja so v Gradci prevzeli dr. Kranjec, dr. Kopač in dr. Skedl. — — — — —

— — — — — Zastop mesta ljubljanskega je l. 1849. vnovič pri vladi prosil mej drugimi stvarmi tudi za univerzo, dr. Bleiweis je sestavil peticijo in jo podpiral z raznimi razlogi. Dne 11. oktobra 1849. je vlada rešila peticijo ljubljanskega zastopa; pozivala je mesto, da naj pove, koliko bi plačevalo za realko, — univerza pa da se mora odložiti zaradi velikih stroškov in ker se ne mora znižati število obstoječih univerz, pa tudi ne ustreči vsem dotičnim željam.“

Moja gospoda! Ako bi dandanašnji človek vsega tega v zgodovini ne čital, moral bi tako pripovedovanje smatrati za golo pravljico. Zgolovinska resnica pa ostane, da so že pred 50 leti zastopniki naše dežele bili jedini v vprašanji zastran slovenske univerze v Ljubljani, da so jo energično zahtevali, da je na drugi strani bila dunajska vlada pripravljena vstreti tej želji, in da ni poznala drugega izgovora, kakor le pomanjkanje denarja. Človek bi mislil, da tekom petdesetletja, v katerem se je

LISTEK.

Z o l a.

Ime E. Zole, „največjega epika tega stoletja“, kakor ga je imenoval pred nekolikimi dnevi na Dunaju Bismarckov zaupnik, berlinski pisatelj Harden, ime tega slavnega Francoza raznašajo danes časniki vsega sveta tudi v najskritejši kot zemlje, mej vse sloje človeštva.

Afera Dreyfus-Esterhazyjeva zanima sedaj vsakogar, kdorkoli se le malo briga za politične dogodke izven domačih kolov; saj se kaže vedno očitnejše, da se gre pri rešitvi tega sumljivo skrivnostnega vprašanja za izpremembo celega regima v Franciji; da, trdi se celo, da ni bil obstoj francoske republike že dolgo v toli veliki nevarnosti, kakor je prav sedaj radi Dreyfusovega škandala. Ugled republikanske ustave, neomadeževanost vlade Casimira Perierja, poštenje Melinejevega ministerstva, čast bivšega vojnega ministra Mercierja, in sedanjega vojnega ministra Billota, renomé mnogih generalov in najvišjih oficirjev, pravičnost dveh vojnih sodišč in zanesljivost zapriseženih izveden-

cev . . . vse to je radi Dreyfus-Esterhazyjeve afere, izzvane s Zolinim pismom, v nevarnosti, da razpade v nič ter da stoji potem Francija pred celim svetom sramotno blatna, oskrunjena, s pečatom justične propalosti in splošne korupcije na čelu.

Dreyfus, mlad, velenadarjen stotnik v generalnem štabu, člen milijonarske družine, soproj krasne žene in dveh malih otrok, je bil pred dvema letema pred vojaškim sodiščem radi izdajstva prevažnih vojaških tajnostij obsojen, da izgubi svoje stotništvo ter se deportuje na pusti Hudičev otok. Sredi morja leži ta mali, skalnati otok; v leseni baraki z najubožnejšim pohišjem mora prebivati Dreyfus, zapuščen od vsega sveta, brez knjig, brez časnikov, brez družbe, sam samcat. Stražniki, ki so vedno tik njega, ne smejo niti besedice govoriti z jetnikom. Dreyfus sme samo jedenkrat na mesec pisati svoji nesrečni soprogi v Pariz in le jedenkrat na mesec mu sme pisati soproga. Toda Dreyfus dobiva v roko le prepis, oziroma vsebino sproginega pisma, iz katerega stražniki izpuste vsako količjak sumljivo opombico. Nekdaj presrečni, povsod spešтовani, veleugledni, v razkošju živeči, ponosni stotnik živi sedaj uprav pasje, obupa polno živ-

ljenje. Le nada, da se še kdaj vrne v naročje svojih predragih, ga ohranja in mu brani, da sam ne pretrga niti strašnega svojega življenja.

Dreyfus je žid, in morda je res kriv, morda je bil res izdajalec domovine; morda pa je v istini hotel s svojimi izdajtvi kupiti izdajstva z nasprotne strani, s katerimi je menil svoji domovini storjeno škodo trikrat poplačati. Morda pa je Dreyfus res le ostuden propalež, brezčasten sebičnež, ki je — tičeč v milijonih — stegnil roko še po večjem bogastvu. Saj je žid! — Toda morda je vendar le nedolžen; morda se je vojaško sodišče, čegar juristi nikakor niso nezmotljive kapacitete, prenalgalo ter se dalo premetiti z dokazi, ki so krivi, ponarejeni ali samo navidezni. Vojno sodišče se je morda zmotilo ter — skličujoče se na sličnost pisave Dreyfusa s pisavo izdanih tajnostij — poglalo v grozno noč obupa in bede stotnika po krivici; Dreyfusovi sodniki so morda sami prevarjeni in ogoljufani, da mislijo, da je Dreyfus izdajalec! Vse to in še mnogo, mnogo drugega je mogoče. Saj je v Franciji svetovna kultura na vrhuncu, z njo vred pa je tudi društvena propalost, nemoralnost in korupcija v Franciji na najvišjem višku. Že slučaj Panamski

slovenski narod na lastnih nogah duševno tako krepko razvil, v kateri dobi je državna vlada pod geslom napredka trosila ogromne svote za povzdigo šolstva, mislil bi torej, da v tem času moralo je tudi vprašanje radi slovenske univerze že davno dozoreti do ugodne rešitve! Ali vse drugo prej, nego to! Politika v najslabšem pomenu besede razdvojila je zastopnike jedne in iste dežele, (Poslanec Hribar: „Žalibog!“) da so prezirali smotre, katere so njihovi predniki kot skupne smatrali, in mej temi tudi slovensko univerzo v Ljubljani. Ali, kar je najžalostnejše, prezirali so jo sami zastopniki slovenskega naroda. Zahtevali je niso niti od slovenskim težnjam nasprotnih vlad, niti od vlad, ki so se jim prijazne kazale. Vprašanje radi slovenskega vseučilišča je skoraj popolnoma izginilo iz programa, in nepolitični, kakor le moremo biti, skrčevali smo svoje zahteve na ustanovitve pravne akademije, ali na oživotvorenje slovenskih juridičnih predavanj na graški univerzi ali celo na reciprociteto z Zagrebškim vseučiliščem. Kaj pa je bilo posledica te popustljivosti? Obveljalo je zopet načelo, da se v politiki tem manj doseže, čim manj se zahteva. (Posl. Hribar: „Res je!“) Niti reaktiviranja slovenskih pravoslovnih predavanj na graškem vseučilišču nismo dosegli. Ko se je l. 1891. ta gotovo skromna želja v budgetnem odseku poslanske zbornice izrazila, odgovoril nam je minister, „da ta želja je tačas in v obstoječih razmerah sploh neizvedljiva“. Kar je bilo izvedljivo leta 1850, ko ni bilo niti sluha o slovenskem uradovanju, ravno tako niti marve slovenskega pravnškega slovstva, — to je bilo neizvedljivo l. 1891., ko so vsi zakoni na slovenščino prevedeni, ko se je slovenski jezik izolikal do popolne sposobnosti kot uradni in parlamentarni, kakor tudi kot pravoslovstveni jezik! Seveda je ministrov odgovor popolnoma sapo zaprl! Gospod naučni minister sicer ni odrekal potrebe taci predavanj, toda skliceval se je na to, da bi „uvedba paralelnih predavanj v slovenskem jeziku na juridični fakulteti v Gradcu pomenila končno razdelitev te fakultete“. Ta argument pa je tak, da naravnost podpira posebno slovensko univerzo. (Poslanec Hribar: „Dobro, dobro!“) Ako je razdelitev graškega vseučilišča res tako težavna, na drugi strani pa se potreba vsaj pravoslovnih predavanj v slovenščini ne zanika, tedaj smemo le zahtevati, da se že v ta namen osnuje posebna univerza. Ali ta zahteva se niti pri imenovanju priliki, niti zadnja leta ni ponovila, ker smo ravno tako imenovano idejarno politiko zamenjali z realno, katera poslednja, kakor kaže mnogoletna izkušnja, zares kolosalne napredke donša. (Veselo.)

Po tem uvodu, s katerim sem skušal opravičiti svojo trditev, da je zgodovina vprašanja radi slovenske univerze v Ljubljani za nas vse jako pomembna, usojam se prestopiti k svoji pravi nalogi, k utemeljevanju svojega in svojih tovarišev — tako rekoč — jubilejnega predloga. Pri tem se hočem držati stroge stvarnosti in se niti dotakniti nočem zadnjih vseučiliških dogodkov, kateri bi se utegnili smatrati kot vnanji povod k našemu predlogu. Ta predlog ima, kakor smo videli, svojo zgodovino, ima svoje stalno podlago, katera je popolnem neodvisna od fluktuacij na naših univerzah.

je kazal strmečemu, zgražajočemu se svetu Francijo, tičečo do vratu v blatu in sramoti. Mogoče je torej Dreyfus žrtev take nove „Paname“; morda mora nedolžni stotnik Dreyfus umirati na Hadičevem okoku zato, da morejo generali in drugi v Parizu mirno in varno živeti. Nihče ne more doslej ničesar tajiti, a tudi ničesar dokazati.

V poslednjem času pa so se nagomilila znamenja, da je Dreyfus nedolžen, a da je sumljiv polkovnik Esterhazy. — Pri novi obravnavi pred vojaškim sodiščem je bil sicer Esterhazy oproščen, toda glasovi o Dreyfusovi nedolžnosti so se množili ter naraščali od dne do dne. Končno pa je objavil romanopisec Emil Zola v listu „Zarja“ („Aurore“) na adresu Felixa Faureja, sedanjega predsednika republike, odprto pismo, v katerem je obdolžil obe (Dreyfusovo in Esterhazyjevo) vojni sodišči, da sta sodili krivično, da so pričale priče — mej temi mnogi generali in oficirji — lažljivo ter da so se izjavili zapriseženi izvedenci napačno. Koncem pisma pa je Zola sam zahteval, naj ga postavijo pred porotno sodišče, češ tam bo mogel dokazati, da je Dreyfus nedolžen.

Kakor besni so planili tedaj na drznega Zola vsi vojaški, vladni in klerikalni-protižidovski časo-

Vprašanje je torej, ali naj naš deželni zbor pozove visoko vlado, da po ustavnem potu preskrbi v Ljubljani slovensko vseučilišče z bogoslovno, upravnoslovno in modroslovno fakulteto?

Visoka zbornica! Temu se mora pritrčiti, naj se pri tem zavzame deželno ali narodno ali državno stališče.

Univerza kot najvišje učilišče in semenišče vseh znanostij je dika in dobrota vsakemu mestu in vsaki deželi. (Poslanec Hribar: „Dobro, dobro!“) Univerze odgojujejo in združujejo moše, ki zamorejo živeti samo znanosti in ki s svojim delovanjem povzdigujejo duševni nivo cele dežele. Univerze pripravljajo mladino za najlepše državne in socialne poklice, in če je univerza v deželi, ohranjena je je mladina in — last, not least — precej kapitala.

Le malo kronovin avstrijskih je tako srečnih, da imajo v svoji sredi vseučilišča, popolna ali nepopolna; to so nižavavstrijska, štajerska, tirolska in bukovinska, ki imajo po jedno, ter češka in galicijska, ki imata po dve univerzi. Zato razne druge dežele, zlasti pa moravska in solnograška, že dolgo časa teže vsaj po deloviti univerzi, opirajoč se na dejstvo, da je Avstrija glede na svoj geografski obseg in konfiguracijo svojo dosedaj vse premalo skrbela za razširjenje vseučiliškega pouka, dočim so posamezne obstoječe univerze, zlasti dunajska, prenapolnjene, tako da svojega namena, ki je posebno zavisen od osebnega občevarja mej učitelji in dijaki, izpolnjevati ne morejo.

Te dežele naj v svojem lastnem, velikem interesu posnema naša kronovina (Poslanec Hribar in Lenarčič: „Dobro, dobro!“), naj jih prehitijo in naj univerzo za se reklamirajo zlasti zato, ker ves jug države doli od Kotora pa gori do Gradca ne uživa dobrote vseučilišča. In, gospoda moja, ne bojim se naglašati misli, da je uprav v Ljubljani mesto za univerzo, katera bi lahko služila vsem raznim rodovom in deželam na jugu od nas (Odobrovanje v središču in na levi). Nikakor bi ne bil nemogoč način, urediti to vseučilišče tako, da bi se na njem predavalo razno v slovenskem, tudi v nemškem, hrvaško-srbskem in italijanskem jeziku; nekateri praktični predmeti bi se lahko predavali v dveh jezikih, ostali pa tudi samo v enem. In taka uredba bila bi eminentne praktične vrednosti za administracijo južnih dežel, katero šestokrat ovira in greni nedostatno izvežbanje v ljudskem jeziku. Ta misel nikakor ni v protislovju s tem, da predlagamo slovensko vseučilišče, kajti tako je nazivamo, ker imamo v prvi vrsti pred očmi potrebo slovenskega naroda, kojega zastopniki smo. Naj se tem potrebam zadosti in nič nimamo zoper to, ako se poleg tega tudi drugim narodnostim zboljšajo razmere, osobito če vidimo, da bi takšna uredba odgovarjala očitnemu ljudskemu in državnemu interesu.

Pogledal sem v učno statistiko in našel, da je bilo v letnem tečaju 1894 visokošolcev:

iz Kranjskega	163
s Tržaškega	121
z Goriškega	63
iz Istre	102
iz Dalmacije	166
torej vsega vkupe	615

pisi; očitali so mu, da podkopava državno avtoriteto, da onečašča in blati vso francosko vojsko in da jemlje sodnikom ves ugled. Nekateri — seveda zagrizeno klerikalni — časopisi so celo trdili, da je Zola podkupljen, da je sam žid in da je — zblaznel! — Zola je dandanes milijonar, ima krasno palačo ter ogromne letne dohodke; Zola je tudi katoličan, njegov najnovejši, morda tudi najzrelejši in najduhovitejši roman „Pariz“, ki izhaja prav sedaj v francoskem, italijanskem in nemškem jeziku hkratu, pa dokazuje, da je Zola, — dasi že 56 let star, — toli krepak na duhu, kakor vsi njegovi jezuitski napadalci skupaj.

Nū, Zola je dosegel — dasi le deloma — svoj namen; od 8. t. m. nadalje se vrši v Parizu senzacijska porotna obravnavna proti Zoli in proti „Zariji“. — Napadi na Zola pa se seveda nadaljujejo; poulične surove tolpe in fanatizirano, idejarno študentovstvo, ki v svojem narodnem deliriju ne dopušča, da bi se o časti vlade, vojaštva in sodništva le malo dvomilo, naskakujejo s kamenjem Zolino palačo, Zola samega pa s psokami, s pestmi in palicami. Toda Zola dobiva tudi od vseh strani sveta najbolj navdušene čestitke, iskrena priznanja ter na sto- in stotisoče brzojavk, poslanic, diplom

Ako k temu prištejemo še Slovence s Štajarskega in Koroškega, tedaj vidimo, da čeprav se ne oziramo na teologa, katerih je samo slovenskih leta 1894 bilo 227, lahko že sedaj računamo s kontingentom od 600—700 dijakov samo za svetne fakultete. Če od tega odbijemo maksimum 80 medicincev in recimo, sto taci ki bi izven Ljubljane hoteli studirati, tedaj nam jih še vedno preostaja za pravoslovno in modroslovno fakulteto več, kakor pa jih šteje l. 1875 ustanovljena univerza v Črnovicah, katero je pobajalo v letnem tečaju 1894 — 350 dijakov, mej temi 57 teologov.

A ne bodem se dalje spuščal v detail. Hotel sem le nekoliko razlogov navesti za to, da imamo naravno zaslombo, ako težimo za univerzo v Ljubljani v imenu Kranjske dežele. Dvomim, da so tako važni razlogi govorili za vseučilišče v Bukovini, torej v deželi, ki je le neznatno večja od naša kronovine. Kdo pohaja v univerzo v Črnovicah? (Poslanec Hribar: „Žid el!“) Izmed 350 dijakov v letu 1894 bilo jih je Bukovincev celih 267, torej univerza obstoji v poglavitem za deželane. Prepričan sem in lahko bi dokazal, da nič manj Kranjcev ne imela bi tudi ljubljanska univerza.

In tu pridem do vprašanja, ali je v interesu domače naše mladine, da bi nadalje ala studije na domači univerzi? Moj odgovor je: Gotovo, moja gospoda! Vse je lepo, če se reče, da v velikem mestu ima mlada prilika razširiti svoje duševno obzorje itd. (Poslanec Hribar: „V Črnovicah na p ilikol!“ Poslanec Višnikar: „V Inšpruku!“) Ali malo naših mladih rojakov je, ki bi tudi bili v stanu izkoriščati velikomestne prilike v svoje vsestransko izobraževanje. Za to, moja gospoda, je treba pred vsem gmotno brezskrbnega položaja! In to Vas vprašam: koliko pa je našh abiturientov, da imajo sploh za pot na Dunaj ali v Gradec? In če pridejo, koliko jih je, da morejo sploh kolegije obiskovati? Velik del jih sploh ostane doma, na polovičarskem potu. Drugi velik del pa je sicer v kraji vseučilišča, a mesto da bi pohajal predavanja, pehati se mora s poučevanjem od hiše do hiše ali pa posedati po pisarnah, da si vsaj suhega kruha zasluži! Kakšno splošno izobraževanje je to, — da ne govorim o socialni izomiki, ki se pa le doseže po rodbinskem ali družbenem občevarju, katero je tujcu na Dunaji in v Gradcu skoraj nemogoče? Naša mladina, če se sploh povrne z velikega tujega vseučilišča, rada pride domov polna pesimizma, največkrat potrta na duši in telesu. Naravnost groza pa je, koliko, osobito kranjske mladine, zapade za zmirom — sit venia verbo, — dunajskemu molobu! Ali ni škoda te naše dobre in nadarjene mladine, ki bi vseskozi postala vrl naraščaj, ako bi se mogla doma z malimi stroški pripravljati za svoje poklice? (Klici na levi: „Res je!“) Skrbimo torej za domačo univerzo v interesu naše mladine in v interesu dežele, koja potrebuje čedalje več dušnega kapitala (Poslanec Hribar: „Dobro, dobro!“)

Da te univerze po manjših mestih popolnoma zadostujejo svojim namenom, dokazujejo najbolje nemške univerze v Heidelbergu, Giessen, Göttingen, Grewald, torej v mestih, kojih prebivalstvo se

Dalje v prilogi.

in albumov, ki ditirambično proslavljajo Zolino junštvo, s katerim se podaja sam v boj z vsemi vladajočimi krogi Francije s tem namenom, da neovržno dožene, je li ubogi Dreyfus nedolžen ali kriv, da vrne — če možno — nesrečni soprogi moža in bednim otrokom ljubljanskega očeta. Za princip resnice in pravice se bori Zola z ogromno, velikanško, gorostasno množico, to mu mora priznati vsak klerikalec katerikoli narodnosti.

Zola je ostal s svojim nastopom za resnico povsem dosleden. Resnica in pravica sta bili vedno njegovi vodilni zvezdi v romanopisju in sta mu sedaj tudi v politiki. Nago, nebarvano, nenačičkano istino si je postavil za vzor Zola i kot romanopisec i kot politik. In ker resnica oči kolje, ker ima mnogo ljudi — posebno takih, katere peče vest! — rajši lepo laž, romantično izmišljotino kakor čisto istino, zato ima Zola toliko nasprotnikov. Klerikalci in filistri so v tem nasprotovanju složni! Oni pa, ki niso zaslepljeni, vidijo v Zolinih umotvorih gigantične ideje, nedosežno velike slike iz politične in kulturne francoske zgodovine, oni, ki so res proučili vsa Zolina dela, pa vedo, da je Zola ženijalen umetnik velikega srca in rahle duše, da je res največji epik sedanjega veka. Le Tolstoj in

giblje v številu med 21 do 32tisoč, kojih univerze pa slove in so jako dobro obiskane. V letu 1896. nahajamo na njih frekvenco od 653 do 1309 slušateljev. Jena, ki šteje dandanes samo 14.000 prebivalcev, ima že nad 300 let slovečo univerzo, ki je leta 1896. štela 91 učiteljev in 812 slušateljev. Seveda ni bilo vedno tako. Pred dobrimi 40 leti nahajamo univerzo n. pr. v Greifswaldu z 208 slušatelji, v Kielu s 132, v Rostocku celo samo 108 slušatelji. Vse to je dokaz, da so tudi v manjših mestih za univerze ugodna tla. Pri tem se revni mladini omogočujejo visoke študije in ona se ne pokončuje v tujini fizično in moralno!

Jaz menim torej, da je naravnost naša naloga, nas vseh naloga, delovati za univerzo na domačih tleh.

Ali naj sedaj še mnogo plediram za vseučilišče v Ljubljani z narodnega našega stališča? Znaniti bi to celo škodovalo? To ne sme biti! Kdor stvar sodi kot dobro z deželne stališča, ne sme je zametati, ako vidi, da ima koristiti širšim krogom in še večjim kulturnim nalogam. To, upam, se zgodi tudi tukaj, upam, da častiti kranjski domoljubi na tej (desni) strani pojdejo z nami vsa pota, ki drže do smotra, do univerze v Ljubljani! (Odobranje v središču. — Poslanec Hribar: „Pričakujemo!“)

Rekel pa sem, da se potezamo za slovensko univerzo v Ljubljani, ker ima v prvi vrsti ustrezati potrebam slovenskega naroda. Nemci, Poljaki in Čehi imajo svoja vseučilišča. Tudi mi Slovenci smo kulturni narod, ki težimo po najvišji izobrazbi na narodni podlagi, koje more podajati samo univerza, na kateri se slovenski, če tudi ne izključno, predava. Tudi mi moramo želeli, da naši sinovi morejo živeti zgolj znanosti in se posvečevati akademski karijeri. Pravo imamo, da od države, ki vodi najvišje šolstvo, tudi sredstva v ta namen zahtevamo, čeprav smo pripravljeni tudi iz svojega primerno žrtvovati. Univerze so pa ob enem državni zavodi, ki nam odgajajo javne upravitelje. Da oni morejo zadoščevati svojim vzvišenim poklicem, biti morajo popolnoma večji ljudskega našega jezika in sicer zlasti v tisti stroki, katero javno uporabljajo. To vednost jim pa more in mora dati le slovenski pouk na univerzi. S to neizogibno, dejansko potrebo in pa s težnjo, da tudi Slovenci morejo svoj obolus prinesiti k znanstvenemu zakladu, zarisana je za sedaj naša težnja po univerzi. Zategadelj se omejujemo na tri fakultete, kakor se omejujejo drugod; zategadelj se lahko obdrži kontakt z drugimi univerzami, zlasti nemškimi; zategadelj je na univerzi, kakeršne si mi želimo, lahko prostora tudi za druge narodnosti. Zategadelj smo v tem vprašanju lahko vsi jedini in je narodnost naša le jeden argument več za ustanovitev univerze v Ljubljani. (Odobranje v središču in na levi.)

In s tem bodi za sedaj dovolj z narodnega našega stališča!

Moja gospoda! Dejal sem začetkom, da tudi državni oziri govore v prilog našemu predlogu.

Poudarjam to zategadelj, ker je za centralno vlado, in to je čisto prav, merodaven bil tudi državni interes, ko se je l. 1874 šlo za to, kje naj

se ustanovi nova univerza. Mislim, da tudi danes ne najdem nikjer boljše interpretacije državnega stališča, kakor v stenografičnem zapisniku v seji poslanske zbornice z dne 9. decembra 1874. Takrat je naučni minister dr. pl. Stremayr utemeljeval ustanovitve univerze v Bukovini, osobito v Črnovicah mej drugim tako-le:

„Das Land, welches stets treu zu Oesterreich gestanden hat (Bravo! Bravo! links und im Centrum), das Land, welches binnen Kurzem seine hundertjährige Verbindug mit dem Reiche feiert, dieses Land verdient gewiss die Rücksicht, dass auch ihm die Mittel zur Erreichung der höchsten Ausbildung seiner Söhne gewährt werden. (Bravo!) — — — — — Aber nicht bloss diese Forderung der Gerechtigkeit, sondern auch Gründe politischer Zweckmässigkeit sind es, welche dafür sprechen. Oesterreich würde seiner hohen Mission, die culturtragende Aufgabe im Osten zu erfüllen, untreu werden, wenn es nicht auf dieses Land, die östliche Grenzmark, wolle Rücksicht nehmen. (Rufe links und im Centrum: Sehr richtig! Bravo! Bravo!) Dieses Land und in diesem Lande die Hauptstadt und die darin errichtete Bildungsstätte soll einen Attractions-punkt bilden für die fluktuirenden Nationen, die sich dort vereinen, auf dass sie unter dem Schutze und Schirme der Wissenschaft eine Einigung zur höchsten Blüthe geistiger Entwicklung finden. (Bravo! Bravo! links und im Centrum) Diese traditionelle Aufgabe des oesterreichischen Staates zu erfüllen, erscheint der Regierung gerade nach dieser Richtung hin als eine wichtige, ja unerlässliche Aufgabe.“

V prostem slovenskem prevodu se pa to tako-le glasi: Dežela kranjska, ki je vedno zvesto se držala Avstrije, dežela, ki je pred 15 leti slavila šeststoletnico svoje zveze z državo (Živahno odobranje v središču in na levi), ta dežela gotovo zasluži, da se tudi njej dajo sredstva za najvišjo izobrazbo njenih sinov. (Ponovljeno odobranje v središču in na levi.) A ne le zahteva pravičnosti, temveč tudi razlogi politične smotrenosti govoré za to. Avstrija bi se izneverila svojemu velikemu poslanstvu, da namreč na jug razširja kulturo, ako se ne bi popolnem ozirala na to deželo, južno marko. Ta dežela in njeno stolno mesto ter bodoča univerza bodi atrakcijsko središče za fluktujoče južne narodnosti, (Živahno odobranje v središču in na levi) da se pod varstvom in zaščito znanosti spozna razumejo v najlepšem cvetu duševnega razvitka. (Poslanec Hribar: „Dobro, dobro!“) To tradicijsko nalogo avstrijske države naj vlada izpolni ravno glede univerze v Ljubljani kot važno, da, naravnost neizogibno nalogo!“

Da se tako čim preje zgodi, v to pomozí Bog, naše delo in sreča junáška! (Živahno odobranje in ploskanje v središču, na levi in na galeriji.)

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja dne 11. februarja.)

(Dalje.)

Poslanec dr. Žitnik je poročal o dovršitvi zgradbe deželne bolnice in o stavbnih stroških do

lben se moreta postaviti poleg njega po izvirnosti in vplivnosti svojih umotvorov, — a tudi ta dva nista nikdar vzbudila tolike senzacije mej umetniki in občinstvom. Zolina dela se dandanes izmej vseh drugih največ čitajo. — Da pa ima mej Francozi veliko sovražnikov, je umljivo; saj nihče ne čuje rad svojih — grehov; da ga klerikalci vseh narodov psujejo in blatijo, je naravno, saj Zola ne prizanaša niti nemoralnosti duhovnikov, redovnikov, dà, ne boji se zapisati resnice niti o Vatikanu in njega stanovnikih... Za filistrom pa se nihče toli ne boji istine, kakor — klerikalci, hiérarhija!! —

Nù, tajiti ni, da Zola včasih v svojih spisih pretirava ter da zaide — vsaj glede izrazov — v slikanju krvave istine predaleč. Toda vzlic temu skupni vtisk njegovih del ne izgubi ničesar; gigantčnost njegovih idej se s takimi zunanji pogrški ne pomanjša...

In ker je Zola toli velik umetnik, ker je izzval s svojim odprtim pismom toli senzacionalno obravnavo, gleda sedaj s posebno pozornostjo v Pariz ves omikani svet. Kako se stvar dožene, danes še ni znano. Ako pa se bodo še nadalje odtegovala najvažnejše priče pričevanju, ako bo sodišče

še nadalje toli omejevalo govorniško svobedo Zole in njegovih odvetnikov, ako bo dopuščala vlada še nadalje, da terorizujejo poulični razgrajaci, vladna in vojaška glasila pariške porotnike, potem bo seveda Zola gotovo obsojen, a dokazano s tem ne bo, da Zola ni imel prav, ko je trdil: Dreyfus je nedolžen! Zato pa se je bati nadaljnjih škandalov.

Zola dobiva iz vseh evropskih držav pisma somišljenikov; vsak dan sprejme do 500 brzojavk, poslanic i. dr. Tekom poslednjih štirinajstih dni so mu doposlali nad 8000 listov, katere so mu pisali pisatelji, umetniki, politiki, odlični odvetniki in profesorji, slavne gospe in gospodične, pa tudi priprosti delavci in delavke. Vse narodnosti so zastopane mej Zolinimi čestilci, na čelu jim pa stoje romanopisec in dramatik Björnson Björnsterne, skladatelj Verdi, pesniki Carducci, Boito in Giacoso, pesnikinja Ada Negri, zdravnik in pisatelj Lombroso, pisateljica Berta pl. Suttner in končno tudi veliki ruski umetnik Lev Tolstoj, ki sicer ni Zolin prijatelj.

Zola torej ni v slabi družbi, naj li že zmaga ali pade! Nù, moralna zmaga mu je zagotovljena, in to je glavno.

—e—

konca 1897. l. in je predlagal, naj se vzame poročilo dež. odbora na znanje in naj se drž. odboru naroči:

a) da vse tehniške inštalacije v deželni bolnici natančno pregledati da po enem, eventualno več strokovnjakih ter se mu v to svrhu da na razpolago najvišji znesek 800 gl. iz deželnega zaklada; b) pazniškemu osebju na primeren način zagotovi premije od prihranitve premoga; c) da poizveduje glede stroškov in primernosti upeljave plina v zavod v smislu podanega poročila ter, če bo uspeh ugoden, izvrši dotične naprave, v katerem slučaju se iz deželnega zaklada nakaže znesek 1000 gl.; d) da popolni razsvetljava v kolikor je primerno in treba, za kar se iz deželnega zaklada dovoli najvišji znesek 300 gl.

Posl. Lenarčič je predlagal, naj se naroči dež. odboru uvaževati, če ne kaže nastaviti še jednega dež. mašinista v bolnici, na kar je poslanec Povše rekel, da je itak sklenjeno, poklicati večščka, in če se ta izreče, da treba še jednega večščka, bo dež. odbor dotični predlog stavil.

Zbornica je vzprejela predlog finančnega odseka in odklonila posl. Lenarčiča predlog.

Posl. Jelovšek je poročal o § 5. letnega poročila (Občinske doklade — takse — pasjidavek) in predlagal, naj se vzame na znanje in naj se vzprejme resolucija — Sprejeto.

Posl. dr. Tavčar je poročal o ustanovitvi dež. zavarovalnice proti požaru, proti toči in pa dež. zavarovalnice za živino. Govornik je glede zavarovanja proti požaru rekel, da vprašanje, ali naj se zavarovanje pusti privatnim rokam ali ne, še ni dognano, a gotovo je, da se taki predlogi ne smejo staviti z agitatoričnega stališča. Prvi je sprožil to misel posl. Šuklje in najbrž iz adverzije proti posl. Hribarju. Tudi posl. dr. Žitnik in tovariši so sprožili stvar najbrž iz agitatoričnih ozirov. Že prej so agitovali namreč s tem predlogom po deželi in ljudje mislijo zdaj res, da je od dež. zavarovalnice odvisna sreča vsa dežele. Stvar se pa ne sme s strankarskega stališča presoјati, ampak stvarno. Žitnikovo utemeljevanje je bilo v nasprotju s predlogom. Govoril je namreč za prisilno, na monopol oprto zavarovanje, dočim take zavarovalnice ni predlagal. Zbral je veliko materijala. Iskal je zavarovanja pri Rimljanih, ki ga niso poznali (Veselosť), pri Grkih, pri Karolu velikem in pri Nemcih. V Avstriji pa so razmere take, da nikakor ni misliti na prisilno zavarovalnico in na monopol. Če bi mogli prisilno in monopolizirano zavarovalnico ustanoviti, bi bilo dobro, a ta stvar je povsem nemožna, ker vlada ne stoji na stališču monopola. Vlada hoče le tako prisilno zavarovanje, da je vsak zavarovan, bodi pri deželni ali pri privatni zavarovalnici. Država ne bo mogla vzeti privatnikom zavarovanja. Monopol je nekaka nabasana puška, ki lahko usmrti tistega, kdor jo sproži. Z zavarovalnicami je združenih preveč interesov, da bi se dal napraviti monopol. Prisilno zavarovanje dosedaj še ni dovoljeno. Za nas je položaj tak, da moremo misliti samo na konkurenčni zavod obstoječim zavarovalnicam. Tu pa pred vsem treba materijal pregledati in zaslišati strokovnjake. Dež. odbor naglašá v svojem poročilu uspehe, katere so dosegle dež. zavarovalnice na Tirolskem, na Solnograškem in na Gorenjem Avstrijskem, ali to poročilo je napačno. Tiste zavarovalnice niso vse osnovane na principu, da se poplača ne proporcionalna, ampak polna škoda, ako je obsežna v zavarovani svoti. Tirolska zavarovalnica sloni pač na tem principu, na Solnograškem in na Gorenjem Avstrijskem pa so dež. zavarovalnice spremenile svoja pravila prav v tem oziru. Razmere pri tirolski zavarovalnici tudi niso ugodne kakor jih slika poročilo dež. odbora, zavarovalnica ne more dobiti povratnega zavarovanja in bati se je velike krize. V tirolskem dež. zboru so se prepričali, da dež. zavarovalnica na sedanjí podlagi ne more več izhajati. Rizika ima 215.000.000 gl. rezervnega fonda pa beraških 300.000 gl. Posl. Mayer je sedaj v tirolskem dež. zboru predlagal, naj se pravila tirolske zavarovalnice premené. V nekaj letih je namreč zavarovalnica izgubila nad 350.000 gl. od rezervnega fonda in je povrh dolžna deželi še nad 200.000 gl. To je dokaz, da se dež. zavarovalnice ne smejo ustanavljati kar kje v jeden dan. Solnograška deželna zavarovalnica je imela 1895. leta 160.000 gl. izgube, dasi je vprta na povratno zavarovanje. Upravni odsek je vzel s hvaležnostjo na znanje ves zbrani materijal in predlaga, naj dež. odbor skliče enketo, v kateri naj bodo zastopani

strokovnjaki, zastopniki dež. vlade in dveh odposlancev zavarovalnih družb, in ta enketa naj izreče, če sploh kaže ustanoviti v smislu predloga dr. Žitnika deželno zavarovalnico.

Posl. dr. Žitnik je rekel, da z zavarovalnico ni imel nikdar agitatoričnega namena, ampak da je stvar sprožil v izboljšanje dež. financ in trdil, da ljudje želé dež. zavarovalnico in se izrekel za nasvetovano enketo.

Posl. Povše je tudi rekel, da ni imel agitatoričnega namena z deželno zavarovalnico in je zagovarjal tirolsko, solnograško in gorenjeavstrijsko zavarovalnico, češ, po teh se da sklepati, da ustanovitev dež. zavarovalnice ni tako nevarna, kakor se trdi.

Poročevalec posl. dr. Tavčar je odgovoril, da ni ravno dr. Žitniku očital agitacije z zavarovalnico, ampak da je to njegova stranka porabila za agitatorično sredstvo. Sicer pa je tudi Žitnik na raznih shodih nekam čudno govoril o tej stvari in ako se Žitnikov govor prečita, s katerim je svoj predlog utemeljeval, se vidi, da je vendar imel v mislih nekaj agitatoričnega. Če hoče kdo dež. zavarovalnico, se ne sme postaviti na stališče, da bi bila za deželo nekaka molzna krava. Dežela bi ne smela imeti dobička, ker le tako bi se troški za zavarovanje znižali. Povše je pozabil, da so tirolske in druge dež. zavarovalnice že sila stare in morejo laglje izhajati, kakor nova, a vzlic temu pričajo te zavarovalnice, da je ustanovitev nevarna. Dež. zavarovalnica se bo morala podati v konkurenčni boj, a kdo more reči, da ga bo mogla dežela nekaj let nadaljevati? Posl. Povše je rekel, da Tirolska, Selnograška in Gor. Avstrijska niso še nič plačale za svoje zavarovalnice. Seveda, saj so ustanovljene na podlagi vzajemnosti, a prišla so leta, ko je bilo treba doplačil na premije do 100%, in ljudje so trumoma odstopali, češ, da jih zavarovalnica dere. Dežela ni plačala, ampak kmet je krvavel.

Posl. Povše je bral neko poročilo, da se je število zavarovancev gorenjeavstrijske zavarovalnice l. 1897. počvetorilo.

Posl. Hribar je dal dru. Tavčarju spričevalo, da se je pokazal strokovnjaka, a rekel, da je prezrl jedno trditev tistega dra. Žitnika, ki je zagotavljal, da govori resnico. Trdil je, da so narodni poslanci krik zagnali proti nakladi na žganje. Proti taki neresnici se mora protestovati. Mi nismo bili nikdar proti nakladi.

Posl. dr. Žitnik je popravil svoj izrek tako, da narodna stranka ni bila proti nakladi, ampak proti lastni režiji, na kar je posl. Hribar konstatoval, da je vsa stranka glasovala vzlic v tajni seji izraženim pomislekom za lastno režijo in da je dr. Žitnik zopet neresnico govoril.

Zbornica je sprejela predlog o zavarovanju proti požaru in vzela na znanje poročilo o zavarovanju proti toči.

Posl. dr. Tavčar je potem poročal o zavarovalnici za živino. Pojasnil je razmere na Nemškem, zlasti na Badenskem in Bavarskem, kjer so se male zavarovalnice združile v državno. Doslej še ni dokazano, ali bo imela stvar dober uspeh. Največja težava je določitev skupne premije in kako naj se prepreči silno lahko sleparjenje, v katerem oziru je kontrola neizmerno težka. V nas se da ustanoviti taka zavarovalnica samo skupno z ogersko. V jedni sami kronovini se stvar ne bo dala napraviti. Zavarovalnica na Kranjskem bi bila v nekaj letih na tleh. Tako se je zgodilo tudi z moravsko. Če država ne vzame cele zadeve v roke, če država ne bi dajala dež. zavarovalnicam podpore, se ne doseže nič. Poročevalec je predlagal resolucijo, naj se prizna važnost zavarovanja in naj se izreče soglasje z nazori, katere je l. 1894. razvila vlada v drž. zboru.

Posl. Lenarčič je pojasnil, kolika škoda je, da ni zadosti živinozdravnikov, in je nasvetoval resolucijo, s katero se naroča dež. odboru, naj študira vprašanje o nameščenju dež. živinozdravnikov po vzgledu Štajerske in naj o tem poroča v prihodnjem zasedanju.

Posl. Povše je nasvetoval, naj se rajše zviša za podporo živinozdravnikov določeni kredit 900 gld.

Posl. Murnik se je izrekel za nasvet posl. Lenarčiča, dokazujé, da bo samo na ta način dobiti stalnih živinozdravnikov. To kažejo skušnje zadnjih let.

Poročevalec posl. dr. Tavčar je naglašal, da bo pri zavarovanju živine treba dež. živinozdravni-

kov, ker je prav pri dež. zavodih treba jako ostre kontrole.

Zbornica je vzprejela odeskov predlog in Lenarčičevo resolucijo. (Konec prih.)

V Ljubljani, 12. februarja.

Nové jezikovne naredbe. Minolo soboto so imeli pri baronu Gautschu zaupni možje čeških fevdalcev in Mladočehov sejo, pri kateri je ministarski predsednik prečital besedilo novih, oziroma izpremenjenih jezikovnih naredb. Kakor se poroča „Deut. Volksblattu“ iz Prage, so Mladočehi izjavili, da tako spremenjenih jezikovnih naredb ne morejo sprejeti ter da bodo stopili v najstrožjo opozicijo, ako se izdajo. Ministerski predsednik je na to baje odgovoril, da hoče še jedenkrat sklicati zaupnike k seji. — „Grazer Tagblatt“ javlja, da so poslanci čeških Nemcev Gautschevo povabilo k „neobveznim“ pogajanjem kratkoma odklonili ter se odločno izrekli proti vsakim naredbam. Isti časopis tudi svari, naj se češki Nemci nikakor ne dajo preslepiti po sedanjem vedenju katoliško narodne stranke, češ, nezaslišano postopanje nemških klerikalcev v štajerskem deželnem zboru mora odpreti oči vsakemu slepcu.

Wolf in Schönerer sta si še vedno v laseh. Tekmovanje se vrši sicer bolj na tihem, a na vseh poljih neprestano. Schönerer je strašno togoten, ker ga je Wolf pripravil ob vso popularnost; nemško-nacionalno gibanje se vrši samo po Wolfovem načrtu, za Schönererja se nihče ne zmeni. Wolf je sedaj novi bog buršev, in po različnih kneipah je poleg Bismarckove slike obešena tudi Wolfova, Schönererjeva se je pa morala umakniti. Kolika sramota! Toda Schönererju se je pripetila še večja nesreča radi Wolfa! V modo so prišle pipe z Wolfovo sliko, in tako pipo mora imeti sedaj vsak nemški mladenič. Schönererjanske pipe pa so že v stari šari. Nu, te dni je Schönerer prizadel svojemu tekmeču majhen riposto s tem, da se je postavil za kandidata mesto odstopivšega Halwicha v okraju Arman-Langenu-Hohenelbe. S tem so Schönererjanci prehiteli Wolfce, ki hočejo kandidirati župana Böhma. Schönererjanska glasila poudarjajo, da mora priti vitez Jurij na vsak način v češki deželni zbor, ker se je izkazalo, da Wolf ne more ali pa noče prodreti s obstrukcijsko politiko. Vodstvo obstrukcije hoče torej prevzeti vitez Jurij, a težko, da se mu namen res obnese!

Adresa dalmatinskega sabora privabi v zbornico tudi Italijane, da se ustavijo zjedinjenju s Hrvatsko. Kakor poroča „Nar. List“, obsegala bo adresa tri dele: 1.) homagijalni napram presvetli kroni; 2.) narodno-državnopravni; 3.) ekonomični. Posl. Biankini se je nedavno navdušeno potezal za zjedinjenje Dalmacije s Hrvatsko, rekši, da siromaštvu dežele ni druge pomoči.

Šlezijaki deželni zbor se je včeraj zaključil s secesijo slovanških poslancev. Slovani so bili stavili predlog, naj se kakor za Moravsko tudi v Šleziji izvoli permanentni odesek, ki naj razpravlja jezikovne razmere. Večina je ta predlog zavrgla; nato je monsignore Swieży izjavil, da je Slovane dosedanje postopanje dež. zbora uverilo, da ne dobe Slovani nikdar narodne enakopravnosti, in da zato zapuščajo zbornico, v katero se v sedanjih razmerah ne vrnejo več. Šlezijaki Slovani, t. j. večina prebivalstva, so prave pare v svoji domovini, v kateri postopajo Nemci z brezobzirno samovoljnostjo. Značilno je, da je na strani slovanških zatiravcev tudi kardinalni knezonadškof dr. Kopp, ki je tudi podpisal adresni predlog nacionalca Rachowskega.

Glavni namen Zolinega procesa je bil dognati, ali je bil Dreyfus res obsojen na podlagi nekega lista, kateri pa se ni pokazal niti Dreyfusu niti njegovemu odvetniku, niti javnosti sploh. „Münchener Allg. Ztg.“ piše: Zgovorni molk generala Mercierja v zadevi skrivnega dokumenta se smatra splošno kot priznanje, da eksistira tak doslej neznan list. Radi tega bodo senatorji Ranc, Scheurer-Kestner in Trarieux takoj po zaključenju Zolinega procesa, to je bržčas v torek, stavili formalni predlog, naj se Dreyfusov proces anulira!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. februarja.

(**Nedostojno sumničenje.**) V včerajšnji seji dež. zbora kranjskega je posl. dr. Tavčar poročal o ustanovitvi dež. zavarovalnice proti požaru, proti toči in pa za živino. Dokazal je, da zbrani

materijal še nikakor ne zadostuje, da bi se mogla dežela že na tej podlagi odločiti za ustanovitev rešenih zavodov, in nasvetoval, naj se naroči dež. odboru, zaslišati strokovnjake in zbrati vse podatke, tako da bode mogel deželni zbor z mirno vestjo o stvari sklepati. „Slovenec“ poroča o tej stvari tako podlo, da se mora njegovo pisarjenje vsakomur studiti. Dr. Tavčarju očita, da „je stališče privatnih zavarovalnic tako dobro zastopal, da mu je poslanec Hribar dal spričevalo, da je govoril kot strokovnjak“, in dostavlja, da se je ideja deželnih zavarovalnic v vseh kronovinah že tako razširila in vkoreninila, „da je ne bodo zadušili vsi mnogobrojni plačani zagovorniki zasebnih zavarovalnic“. Iz tega „Slovenčevega“ skrajno nedostojnega sumničenja — gospodje imajo navado, da vsakogar po sebi sodijo — se vidi vsa jeza dr. Žitnika in Povšeta, da se je dr. Tavčar osmelil, če tudi v rahli obliki, pojasniti njiju fenomenalno nevednost v zavarovalniških zadevah in nedopustno površnost in vihravost Povšetovih, v imeni dež. odbora predloženih poročil. Dr. Tavčar se ni izrekel proti dež. zavarovalnici, se ni potegoval za privatne zavarovalnice, ampak samo dokazoval, da na podlagi Povšetovega in Žitnikovega materijala še ni možno ničesar sklepati, ker bi lahko dežela prišla v bankerot, če bi ustanovila zavarovalnice, ne da bi vedela, če bodo mogle živeti in izhajati. V očigled temu dejstvu se „Slovenčeve“ sumničenja samo obsoja.

(**Repertoire slovenskega gledališča.**) Današnja slovenska predstava izostane in sicer iz ozira na predpustne veselice. Oder se porabi za skušnjo za prihodnjo operno noviteto. Prihodnja predstava bo v torek in sicer se ponovi ta dan drama „Narcis“. V petek pride na vrsto nova opera „Vesele ženske vindsorske“.

(**Glavna skupščina društva „Pravnik“**) bode dne 14. februarja t. l. ob 8 uri zvečer v spodnjih kavarniških prostorih „Narodnega doma“.

(**„Slovensko planinsko društvo“**) ima v ponedeljek 14. t. m. (ne 17., kakor je bilo v „Vestniku“ pomotoma naznanjeno) svoj V. redni občni zbor, in sicer v spoduji kavarni „Narodnega doma“. — Na dnevnem redu je odgovor načelnikov, tajnikov in blagajnikov poročilo ter razno terosti. — Začetek ob 8. uri zvečer. Členi se uljudno vabijo.

(**Za veliko „Slavčovo maskarado“**) katera se vrši jutri v „Narodnem domu“, so dela dovršena. Posebno krasen je veliki prospekt z bledskim jezerom, otoško cerkvijo in vajo „Pod Gradom“, in istotako krasno in veličastno je urejena velika veranda za plesišče, katera stoji tik ob jezeru, poleg verande pa veliki čoln za godbo. Ker so tudi druge dekoracije, tako razni slavoloki, kažipoti, občinski napisi, promenadno šetališče, gostilne itd. zares originalne, imajo uходи in velika dvorana uprav čarobno lice Z ozirom na veliko število prijavljenih mask, bode vladalo na maskaradi pravcato letoviško in narodno življenje bledsko. Ob polu 10. uri je „Velika kolesarska dirka“, ob 10. uri nastopi brzotekač „Langus Harrison“, ob polu 11. uri se pripeljejo, prepevaje v čolnih, gorenjski fantje in dekleta v narodnih nošah, ob 11. uri pa je „Kmetški ples“ pri „Literbirtu“. Obleka za nemaskirane promenadna. Začetek maskaradi je ob 7. uri zvečer. Vstopnice dobivale se bodo jutri ves dan v „Narodnem domu“.

(**Zanimiva kazenska obravnava**) se bo vršila v torek pri dež. sodišči. Obtoženih je več klerikalnih razgrajčev iz vipavske doline, kateri so pri zadnji dopolnilni volitvi tolovajski napadli nekega narodnega moža in ga smrtno nevarno poškodovali. Poleg teh napadalcev bo na obtožni klopi sedela neka ženska, ki je hotela nekega človeka zapeljati h krivemu pričevanju, da reši jednega napadalcev. O obravnavi bomo obširnejše poročali.

(**Ogenj v sobi.**) Včeraj popoldne nastal je ogenj v sobi stanovanja krojaškega mojstra Antona Mlakarja na Jurčičevem trgu št. 3. Nerazumevno je, kako je ogenj nastati mogel, ker je soba bila ves čas zaprta in nekurjena. Po dnevni se nihče ne nahaja v sobi in po noči spi v njej hči Franciška Mlakar. Ogenj nastal je pri postelji, v kateri že od božiča ni nihče ležal in katera stoji nasproti hčerine postelje. Goreli sta žimnica in posteljna odeja. Ogenj se je takoj pogasil.

(**Zdravstveno stanje v Ljubljani.**) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju meatne občine ljubljanske od 30. januarja do 5. februarja kaže, da je bilo umorjenec 15 (= 22,27‰) mrtvo-rojenja 2, umrlih 22 (= 32,67‰), mej njimi so umrli za jetiko 3, za vnetjem sopilnih organov 3, v sled mrtvouda 3, za različnimi boleznimi 13. Mej njimi je bilo tujecev 5 (= 22,7‰), iz zavodov 12 (= 54,5‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škarkatiko 1, za tifusom 1, za dušljivim kašljem 2, za vrtico 1 oseba.

— (Osebnost.) Graško nadsodišče je imenovalo g. Gregorija Krika avskultantom.

— (C. kr. priv. meščanska garda v Ko stanjevi) priredi v nedeljo dne 13. t. m. v prostorih gostilne gosp. Fr. Maroka plesni venček. Pred plesnim venčkom je tombola. Pri veselici svira godba c. kr. priv. mestne garde pod vodstvom gosp. učitelja in kapelnika I. Potrebina. Čisti dohodek je namenjen za plačilo novih instrumentov godbe. Začetek točno ob sedmi uri zvečer. Vstopnina za osebo 20 kr., za obitelj 50 kr. Glede na dobrodelni namen se bodo preplačila hvaležno sprjemala.

— (Slovenska posojilnica v Senti Jerneji na Dolenjskem) ima 27. februarja t. l. ob polu 4. uri popoldne v šolskem poslopju svoj občni zbor.

— (Klerikalen shod v Rožni dolini na Koroškem.) Piše se nam: Že štirinajst dni bobnajo nemški listi, da se bo jutri, v nedeljo dne 13. t. m. vršil pri Borovljah v Rožni dolini velikanski (!) slovansko klerikalen (?) shod. Beljaške „Kärnthner Nachrichten“ pozivljajo ljudstvo, „naj se shoda v obilnem številu udeleži in naj pokaže, da v tem kraju niso godna tla za ljudske sleparije“. Čitatelji „Slov. Naroda“ se gotovo še spominjajo, da je bil zadnji shod na sv. Štefana dan minolega leta siloma razgvan. Nekateri najeti agitatorji so z neprestanim ščuvanjem premotili nekaj kmetov, da so shod z rjoenjem in s silo preprečili povsod, kjer so udeležniki poskušali zborovati. Takih škandalov in izgrediv skuša beljaški list uprizoriti tudi jutri. Mimogrede naj pripomnim, da ne vem, čemu se znana „krščanska“ socialista prefekt Podgorca in urednik škofove „Kärnthner Zeitung“, slovenščine nezmožni češki odpadnik Čulik vedno ponujata slovenskim kmetom. Kaj merodajni narodni faktorji res ne vidijo, kje tiči vzrok, da se zadnji shod ni mogel vršiti? Kaj treba nam koroškim Slovincem tistih preklicanih konservativcev, ki nas samo za nos vodijo! Kdaj že uvidijo naši voditelji, da s konservativci ne moremo hoditi, ker so pretežki in nas na vse zadnje še pahnejo v prepad. Ti gospodje poskušajo zdaj svojo srečo na slovenski zemlji, da vidijo, v koliko je že pristopna nemštvo. Znani prefekt Podgorca igra pri tem jako dvomljivo ulogo. Več o tem po shodu. Za danes samo še konstatujemo, da se koroški Slovenci ne moremo prečuditi, kako to, da je nemškim listom dovoljeno najočitnejše ščuvanje k nasilstvom. Ako bi tako pisal naš „Mr.“ bi mu bili kaj za petami. Slovenci imamo pač manj pravice kakor Nemci, ker smo „minderwerthig“.

— (Koroške novice.) Vrbsko jezero je skoro vse pokrito z debelo ledeno skorjo. Jutri vršila se bode velika dirka na ledu pod pokroviteljstvom deželnega predsednika koroškega. Pripoveduje se, da je oni dunajski zdravnik, ki je pred kratkim pri drzanju ponesrečil in izginil pod ledom, bil včeraj najden. Iskali so ga tako dolgo, dokler ga niso našli, ker je bil neki zavarovan za 150.000 gld. — Zavod za gluhoneme v Celovcu praznoval je te dni 50letnico svojega obstanka. — Mestni zastop celovški kane zidati novo vojašnico za deželne brambovce, kakor tudi upeljati električno razsvetlavo, v katero svrhu je mestna občina bajž že stopila z znano tvrdko v dogovor. — Premeščen je od okr. glavarstva celovškega dr. Blodik, in sicer v Beljak. Ko bi ga „kafra“ vzela in odnesla kam tja v „raj“, bili bi koroški Slovenci bolj veseli, kajti Blodik je njim dokaj tožba in sitnostij provzročil, ker je večkrat igral, morda tudi zoper svoje prepričanje, vlogo snanega paše celovškega.

— (Deželni poslanci goriški in slovenski visokošolci.) Klub slovenskih dež. poslancev goriških je poslal ministerskemu predsedniku baronu Gautschu naslednje pismo: „Zbrani klub slovenskih deželnih poslancev v Gorici usoja si predlagati resolucijo v prilogi v blagohotno uvaževanje s prepričanjem, da je postopanje nemškega nacionalnega dijaštva skrajno revolucionarno in državni oblasti pogubonosno, ter zanašaje se, da iste vrhovne oblasti iskrene želje in zahteve zastopnikov slovenskega naroda v interesu celokupne države in v posebnem slovenskega prebivalstva v deželi brezodložno sprejmejo in obistinijo.“ Resolucija: „Priznavajoč opravičenost izjave slovenskega dijaštva v Gradcu z dne 1. februarja 1898 in pozdravljajoč z veseljem vsak odločen korak naše visokošolske mladine; poudarjajoč nujno potrebo slovenskega vseučilišča v srcu Slovenije v Ljubljani za kulturni napredek slovenskega naroda, ter prepričan, da zdvijanost protiaustrijskega gibanja in terorizovanje nemških nacionalnih chauvinistov merodajnim krogom odpre oči na žalostni položaj slovenskega prebivalstva, obrača se klub slovenskih deželnih poslancev v Gorici na visoko osrednjo vladu, da ukrene potrebne mere, da štiti sloven-

sko dijaštvo in mu omogoči nadaljevanje pričatih studij, ter pozivlje državna poslanka slovenskega dela kronovine, da pri vladi uporabi sredstva, da izposlujeta veljavnost izpitov na zagrebškem vseučilišču za tostransko državno polovico in napravo slovenskega vseučilišča v najkrajšem času v središču slovenskega naroda v Ljubljani“.

— (Roparski umor.) Blizu Sarajeva, a v neposredni bližini postaje Čevljanovič se je dogodilo 4. t. m. grozno zločinstvo, radi katerega sta izgubila menda dva Slovence svoje življenje. Oglarja Anton Malovec in Janez Strle, rodod baje iz Kranjske, sta dobila tistega dne pri gozdni upravi v Sarajevu denarje za prodano blago. Malovec je dobil 70 gld., Strle pa 20 gld. V soboto, 5. t. m. so našli oba tik železnične proga ubita in oropana. Glavi sta imela popolnoma razbiti. Doslej so zaprli sumljiva kmeta, brata Herič.

* (Česa se Nemci boje.) Z jubileja Bismarckovega citatae „Wir Deutsche fürchten Gott und sonst nichts in der Welt“ piše „Bayr. Vaterland“: „V resnici se bojimo „mi Nemci“ seveda še marsičesa, pred vsem: jezuitov, socialdemokratov, Rusov, celo Francozov, resnica, trdna uši in — spominov na to, kar je bilo. Umevno je popolnoma, da se Bismarck samo Boga in le Boga in sicer prav zelo boji, kajti Bismarck je že blizu gruba in povzročil je veliko gorja na svetu, tako, da se mu bo na dan sodbe slaba godila. Bog namreč ne razume nikake šale, ter sovraži krivico in nasilstvo; zato se Bismarck ne boji brez vzroka Boga, pred katerim je tudi on le ubog črvček.“

* (Zanimiva biblioteka.) Italijanska vlada hoče na državne stroške ustanoviti v Florenci biblioteko, v kateri bodo zbrane vse one knjige, katere so na rimskem indeksu, t. j. katere so prepovedane. Vatikan že protestira, češ, s tem bi je vlada morali v obraz. Nu, vlada si bo za to bore malo zmenila!

* (Speča deklica.) V Nedingenu pri Wertenbergu vzhuja v zdravniških krogih veliko zanimanje neka deklica, katere spi baje že 166 dni. Histerično bolnico je pregl dalo veliko zdravniških kapacitet, katere menijo, da deklica ne bo živela. Dihanje in tok krvi sta popolnoma normalna. Tudi život je še tak, kakoršni je bil, le trebuh je popolnoma upadel. Mej boleznijo se je dvignilo dekle dvakrat na posteli, a je takoj padlo zopet nazaj. Da je deklica vsled te čudne bolezni znatno shujšala, je umevno.

* (Kdor dolgo kašlja, dolgo živi.) Pred kratkim je umrl v Parizu 105 let stari Viktor Bailiot, kateri se je bojeval v bitki pri Waterloo. Vrli junak je že leta 1815 na pljučni tuberkulozi opasno obolel, in ko je štel 22 let, je bila njegova bolezen že tako razvita, da je moral ostaviti vojaško službo. A vendar se je njegovo stanje zopet izboljšalo, da se je lahko bojeval v zadnji Napoleonovi bitki. Bil je jako hraber. Vse njegove želje pa so se združevale v tem, da bi dobil kdaj križec častne legije. A Napoleon pa je pozabil nanj. Bailiot je kašljal in kašljal, toda umreti ni hotel, dokler ne dobi križca. Čakal je dolgo, slednjč ga je vendar pričakal. Podelil mu ga je pred 2 leti predsednik Faure. Od tedaj pa se je slabšalo njegovo stanje in v pred kratkim je umrl.

* (Ljubezen — bolezen.) Pred sodiščem v Trebizondu se je vršila nedavno obravnava proti 98letnemu trgovcu, moslemimu Abdiju, katerega je privedla nesrečna ljubezen tako daleč, da je umoril svojo ženo, od katere je bil ločen, in svoj vzor, mlado, lepo sosedo Gulčar, ki ga ni hotela uslišati. Abdi je skesan priznal svoj čin in obsojen je bil na 15 let težke ječe. — No, zaljubljeni Metuzalem bode imel preveč časa, razmišljati svojo nesrečno ljubezen, saj ga bo menda prej rešila „zadnja ljubica, bela smrt“.

Darila:

Uredništvu našega lista je poslal:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. A. D. čn v Ljubljani 10 kron, za izgubljeno stavo. Živio!

Telefonična in brzojavna poročila

Gradec 12. februarja. Predlog nemške večine, da izgube poslanci vsled abstinence svoje mandate, je v današnji seji dež. zbora propadel, ker so Slovenci in konservativci zapustili dvorano.

Dunaj 12. februarja. Vsa poročila časnikov o vsebini jezikovnih naredb in o sestavi predsedstva poslanske zbornice so po informacijah iz najverodostojnejšega vira od konca do kraja izmišljena.

Dunaj 12. februarja. Oggerski ministerski predsednik baron Banffy se je pripehljal danes sem. Cesar ga je dopoldne sprejel v daljši avdijenci.

Dunaj 12. februarja. Iz Curiha se javlja, da se mudi p. sl. Daszynski, katerega

išče krakovsko sodišče potom časnikov, že dlje časa tam, in da organizuje avstrijske socialne demokrate, prebivajoče v Švici.

Dunaj 12. februarja. Iz Sofije se poroča, da se odpelje knez Ferdinand nemudoma na Dunaj k svoji nevarno bolni materi, prinčezinji Klementini Koburški.

Praga 12. februarja. V današnji seji dež. zbora se je radi nemške šole v češki občini Vršovice primeril buren prizor mej poslancema dr. Heroldom in Aleksandrom Richterjem.

Praga 12. februarja. Adresni odsek dež. zbora je soglasno odobril adresni načrt, kateri je sestavil posl. dr. Kramář. Načrt se razglasi jutri.

Praga 12. februarja. Namestnik grof Coudenhove, kateri se je mudil več dni na Dunaji, da dobi instrukcij glede nekaterih važnih političnih vprašanj, se je danes vrnil semkaj.

Pariz 12. februarja. Današnji „Radical“ pravi, da je obravnava proti Zoli dokazala, da je bil Esterhazy na ukaz vlade oproščen, „Rappel“ slavi polkovnika Picquarta, ker je imel pogum, govoriti resnico, „Gaulois“ prijema predsednika Faurea, zakaj ni preprečil obravnave proti Zoli.

Pariz 12. februarja. Razburjenost prebivalstva je postala tako velika, da se je bati večjih izgrediv. Policija je pripravljena na vse slučaje.

Pariz 12. februarja. Včeraj zvečer so protisemitje uprizorili na raznih krajih mesta večje izgrede. Pobili so šipe raznim židovskim trgovcem in napadli več oseb. V neko trgovino so streljali z revolverji. Razbili so šipe 400 oken. Jedna ženska je bila ranjena, 10 oseb je bilo aretovanih.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabiti, nego „Mull-ovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolsti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo upliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklenica 90 kr. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan s varnostno znamko in podpisom. Manj nego 2 steklenici se direktno ne pošiljati. 6 (5-2)

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Februar	Čas opa zovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
11.	9. zvečer	742,2	— 6,0	sl. szah.	jasno	
12.	7. zjutraj	742,8	— 9,6	sl. svzh.	skoro jas.	0,0
	2. popol.	743,5	— 2,2	sl. svzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura — 6,2°, za 5,6° pod normalom.

Dunajska borza

dne 12. februarja 1898.

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 40 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 „ 30 „
Avstrijska zlata renta	122 „ 45 „
Avstrijska krona renta 4%	102 „ 85 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „ 50 „
Ogerska krona renta 4%	99 „ 40 „
Avstro-ogerske bančne delnice	934 „ — „
Kreditne delnice	384 „ 75 „
London vista	120 „ 10 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 77 1/2 „
20 mark	11 „ 76 „
20 frankov	9 „ 53 „
Italijanski bankovci	45 „ 30 „
C. kr. cekini	5 „ 67 „

Karol Pleiweiss, notarski substitut, javlja potrjim src m v svojem in v imenu svojih otrok, Mirka in Olge ter vseh sorodnikov, da je njegova preljubljena, nepozabna soproga, gospa

Olga Pleiweiss roj. Ploi

dne 9. svečana v Velikem Lošinju po dolgi bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 28. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Tripljo predrage rajnce prepelje se v Ptuj, ter se prenese v ponedeljek, dne 14. svečana t. l. ob polu 4. uri popoldne s kolodvora na tamošnje pokopališče k večnemu počitku. (239)

Sv. maše zadušnice služile se bodo v torek, 15. svečana t. l. v župni mestni cerkvi v Ptuj.

Ljubljana, dne 11. svečana 1898.

Izvirališče: Giesshübl Slatina. Zelenišča
postaja. Zdravilišče in vodovodna linija pri Kar-
lovih varih. — Prospekti zastoj in franko.

Težko prebavljenje
katar v želodci, dyspepsija, pomanjkanje slasti
do jedij, zgago i. t. d., dalje
katar v sapniku,
zastizenje, kašelj, hripavost so one bolezni, v
(III.) kojih se (1-2)

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
po izrekih medicinskih avtoritet rabi z osobi-
tim uspehom.

V Ljubljani se dobiva po vseh lekarnah, večjih špecerijah,
vinskih in delikatesnih trgovinah.

Blagajničarica (kasirka)

vzprejme se v manufakturi v nekem mestu na
deželi. Vdova brez otrok ali starejša gospica, ki je že
poslovala kot prodajalka, ima prednost. — Ponudbe pod
„kasirka“ na upravnistvo „Slov. Naroda“. (215-2)

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh kra-
jih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s
prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in
srečk. — Ponudbe na: Ludwig Österreich, (140-3)
VIII., Deutschgasse 8, Budapest.

Oddaja prodajalnice.

Vsled nastalih rodbinskih razmer se odda trgovina
manufakturnega blaga, usnja in deželnih pri-
delkov. Prodajalnica stoji tik deželne ceste, v večjem
kraju na Dolenjskem, kjer je tudi župnišče. Oddajena
je tri četrt ure od železnične postaje. Ker je trgovina v
tem kraju jedina te vrste, je brez konkurence. Pojasnila v
tej zadevi daje J. Klun, trgovec v Ribnici. (237-1)

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1897. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž
Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak Celovec
Franzenfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez
Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob
7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak
Celovec, Franzenfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoludne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selz-
thal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenc
Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve
Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plizna
Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lip-
sko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in
v Kočevje. Ob 6. uri 15 m. zjutraj mešani vlak. — Ob
12. uri 55 m. popoldne mešani vlak. — Ob 6. uri 30 m.
zvečer mešani vlak. — Prihod v Ljubljano. j. k. Proga
iz Trbiža. Ob 5. uri 52 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja
via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plizna, Budejevic, Solno-
grada, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Fran-
zenfeste. — Ob 11. uri 20 m. dopoludne osonni vlak z Du-
naja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov
Plizna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve
Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lenc Gasteina
Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popolu-
dne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Ce-
lovca, Franzenfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer
osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Ljubna, Beljaka, Celovca
Pontabla. — Proga iz Novega mesta in iz Kočevja. Ob
8. uri 19 m. zjutraj mešani vlak. — Ob 2. uri 32 m.
popoldne mešani vlak. — Ob 8. uri 35 m. zvečer mešani
vlak. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m.
zvečer. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob
6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoludne, ob 6. uri
20 m. zvečer. (17-34)

Staro preskušeno dijet. kosm.
sredstvo (namazanje) za oja-
čenje in okrepčanje kit in mišic
človeškega telesa.

Kwizdov fluid
znamka kača (fluid za turiste)
Vporablja ga z uspehom turisti, kole-
sarji in jezdeci za ojačenje in okrepčanje
po večjih turah.
Cena 1/2 stekl. 1 gl. av. v., 1/2 stekl.
gl. — 60 av. v.
Pristen se dobi v vseh lekarnah.

Glavna zaloga okrožna lekarna v Korneuburgu
(267) pri Dunaju. G (15)

Zanimajte se
vendar za izborni domači izdelek,
za liker iz kranjskih planinskih zelišč,
ki se zove (22-1)
„Triglav“.
Izdeljuje ga J. Klauer v Ljubljani.
Ta liker se mora radi svoje čistote in nepre-
kosljivo zdravilnega učinka na prebavnost naj-
topleje priporočati ter kot okrepčilo ne sme manj-
kati v nobeni hiši.
Dobiti je v lekarnah gg G. Pocoli-ja in
U. pl. Trnkoczy-ja, kakor tudi v večini deli-
katesnih in špecerijskih prodajalnic.

Svarilo!

Svarim s tem vsakogar, naj ne daje mojemu
sinu **Adolfu Koutny** ne denarja, ne denarne
vrednosti, ker ne plačujem nika.ega, po njem pro-
vzročenega dolga.

(232-2) Josip Koutny.

Agenti
ki v provinciji obiskujejo zasobne odjemnike in gostilničarje,
si lahko dobé lep postranski zaslužek, ako vzamejo seboj
čedne zbirke uzorcev predmetov, ki se za vsako gospodinj-
stvo lahko prodajo. — Prijazne ponudbe pod „Hohe Pro-
vision“ poste restante Gradec, Štajersko. (213-2)

Učenec

se vzprejme takoj v špecerijsko prodajalnico. Več
se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“. (229-1)

Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko
(81) **parobrodno društvo v Reki.** (2)

Preko Reke
najkrajša in najvarnejša, mej
otoki se vijača vožnja črta
(elegantni, z največjim
komfortom opre-
ljeni, električno
razsvetljeni
parniki)
v

Redne vožnje:
V noč od sobote
na nedeljo hitri
parnik v Zader-Spljet-
Gruča, Gravosa (Ragu-
sa -Castelluovo-Kotor. V
noči od nedelje na po-
poštni parniki v Zader-Spljet-
Metković. V torek ob 10. uri 20 m.
dopoludne hitri parniki v Zader, Spljet
Gravosa (Ragusa) in Kotor. V sredo
ob pol 10 uri zvečer poštni parnik v
Zader, Sebenik, Traž, Spljet, na otoke Brač,
Lesina, Vis, Krč, dalje v Dubrovnik do Kotora.
V petek ob pol 11. uri dopoludne hitri parniki
Zader, Spljet in Gravosa (Ragusa). V četrtek ob 1. uri
popoldne poštni parniki v Mali Lošinj, Selve, Zader,
Sebenik, Traž, Castelluovo in Spljet. V petek ob
10. uri 30 m. dopoludne hitri parniki v Zader, S. ljet
in Gravosa. Vsako nedeljo ob 7. uri zjutraj izlet Reka-
Opatija-Lošinj in nazaj. — Natančni vožni red je v
oficijelni knjigi „Der Conducteur št. 593-608.

Nobenega slabega duha

in
vedno prijeten sopilni zrak v spalnih,
jedilnih, bojniških in otroških sobah,
v straniščih, pisarnah, pri rojstnih in
smrtnih slučajih itd. itd.

Ces. kr. patent.
Najpripravnost darilo.
po
samostojno delujočem
aparatu
„Longlife“
za čiščenje sobnega
zraka.
„Longlife“
aparati za čiščenje sobnega zraka vporablja
in priporočajo najznamenitejši zdravniki in
velja komad komplet z belo ali temno cevjo gl. 3-50.

„Longlife“
ima na prodaj (217-1)
Jedini zastopnik za Kranjsko
Fran Kaiser
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6.
Poštna naročila se točno izvršujejo.

Dijak
se vzprejme v stanovanje
in hrano v Gradišči
št. 7, II. nadstr.,
levo. (235)

Več
prodajalnic
prikladnih za vsakovrstne trgo-
vine, na najboljšem trgovskem
prostoru v Ljubljani, v novo-
zidani hiši
se odda.
Kje? pove upravnistvo „Sl.
Naroda“. (240-1)

Tesarjem in lesotržcem

odda se v mestu jako ugoden prostor
od 1. avgusta t. l. v najem. (218-3)

Natančnejši pogoji izvedo se v pisarni gospoda
Ivana Plantana, o. kr. notarja v Ljubljani

Išče se gospodična

dobro izurjena v trgovini z različnim blagom in
duga kot (214-3)

pisateljica v loterijski kolekciji.

Kje? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Sokolada in Cacao Suchard.

Da se preprečijo dogodivša se nepo-
razumljenja, se častito občinstvo opo-
zarja, da tovarna Ph. Suchard tako-
zvano „lomljivo šokolado“ (Bruch-
Chocolade) niti ne izdeluje, niti v trgo-
vino spravlja

Šokolade Ph. Sucharda se za-
jamčeno čiste dobavljajo in, kakor
znano, le v stantjolu zavite s tovar-
niško znamko in podpisom. (32-6)

Gotov in dober zaslužek

doseže lahko vsakdo, ki ima znanstva. V vsakem kraju
na deželi se ljudje, ki so neoporečni in nekoliko zgovorni,
vzprejemljejo za posredovanje kupcije proti visoki pro-
viziji in stalni mesečni plači za

tovarniške veletrgovine

za najbolj in povsodi iskane predmete. To službo opravlja

vsakdo prav lahko kot postransko opravilo.

Agenti in zastopniki na mestu rutinirani

500 kron

na mesec stalno, v čemer so zapopadene tudi potniške
dijete. Ponudbe gospodu Antonu Zeman-u, Kral.
Vlaohrady št. 279 pri Pragi. (188-2)

Holandsko-ameriška črta.
Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden
iz Rotterdama v New-York.
Pisarna za kajute:
Dunaj, I., Kolowratring 9.
Pisarna za meštrov: Dunaj, IV., Weyringerg. 7 A.
I. kajuta:
Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290-400*
„ 1. novembra do 31. marca . . . „ 230-320
II. kajuta:
Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200
„ 16. oktobra do 31. julija . . . „ 180
*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in ele-
ganci parnika. (4-7)

Za kašljujoče

dokazuje nad 1000 izpričeval
izbornost

Kaiser-jevih prsnih bonbonov

ki gotovo in hitro pomagajo pri kašlju, hripavosti,
katarhu in zagrlenosti. Največja špecijaliteta Av-
strije, Nemčije in Švice. Zavoji po 10 in 20 novč.
Zaloga pri Mr. Ph. M. Mardetschlagerju,
lekarnarju v Ljubljani. (1861-15)

VABILO
na
III. redni občni zbor
posojilnice v Brežicah
registrovane zadruge z neomejeno zavezo
ki se bode vršil
dne 20. februarja 1898
ob 4. uri popoldne v posojilnični pisarni.
Dnevni red:
1. Poročilo in potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Volitev načelnštva in računskih pregledovalcev.
4. Računski sklep o poslovanju „Narodnega doma“.
5. Razni predlogi.
Načelnštvo.
(212)

Velefine kanarčke predpevce
razpošilja proti povzetju 8-20 mark po pevski zmožnosti.
dij na poskušnjo. Tudi praktične pevke in žvrgolilne
letke, prem. na vseh večjih razstavah. Prospekti brezplačno.
(111-3) **W. Heering, St. Andreasberg (Harz) 427.**

Elegantne promenadne, okusne že
nitovanske obleke in raznovrstna
druga oblačila v najnovejšem kroju
izdeluje in se priporoča častitim damam
Josipina Bersin
Mestni trg št. 9, I. nadstropje.
(33-7)

Fran Bartl
jermenar v Ljubljani, Šelenburgove ulice.
Izdelovatelj (151-3)
angleških sedlov in skladišče angleške
oprave za konje, vožnih komatov lahke
in težje vrste, civilne in uniformne jez-
dalne opreme in tudi jermenja za stroje.
Poprave se izvršujejo naglo in jako cenó.

Pristne rusko-juhtne štibale
s predčevjem iz jednega kosa valjane.
Jedino varstvo proti mokroti in mrazu.
Neobhodno obutalo za vse slojeve razpošilja
Ignacij Reder, Dunaj
Mariahilferstrasse šte. 107.
Ceniki brezplačno in franko. (118-4)

Preselitev.
Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem
se preselil s svojo
trgovino z biči in mešanim blagom
v novozidano lastno hišo
na Starem trgu št. 10
kjer bodem postrelal p. n. naročnikom vedno z naj-
boljšim blagom točno in po ceni.
V zalogi imam tudi vsake vrste **gajteljnikov,**
tržaškega blaga, kakor je že itak znano, potem
vrvi, konopcev itd.
Prodajam na debelo in na drobno.
Za mnogobrojna naročila se priporočam
z odličnim spoštovanjem
Jože Umek
trgovec in izdelovalec bičev.
(210-2)

Lepa pristava (Meierhof)
na Cvenu pri Ljutomeru, na prostoru sta-
rega cvenškega grada s hrastovim gozdičem in z
najlepšo arondirano oralno zemljo in s travniki, je
na zahtevanje od 10-100 plugov **po ceni na**
prodaj. (209-2)
Kupec naj se oglasi za pogoje pri gospodu
Franču Seršenu, trgovcu v Ljutomeru.

Ženitna ponudba.
Ker nimam prilike se seznaniti, iščem
tem potom neveste: gospodično ali vdovo brez
otrok, značajno, dobro vzgojeno in poštenih
starišev, katera ima 2000 gld. Prosilec je
inteligenten vdovec, c. kr. poštar, star 43 let,
ima 3000 gld. letnih dohodkov in 6000 gld.
vredno posestvo.
Anonimna pisma se ne vzprejmejo. Resne
ponudbe s fotografijo se prosijo pod „Sokol“
na upravn šstvo „Slovenskega Naroda“.
Tajnost častna stvar. (225-2)

Priporočam svojo bogato, veliko
zalogo vsakovrstnih (29-12)
ur in verižic
prstanov, uhanov itd.
posebno veliko izbero
gg. ženinom in nevestam
po najnižjih cenah.
Vabim na mnogobrojen obisk ter
pošiljam cenike po pošti zastonj.
FR. ČUDEN
urar v Ljubljani.

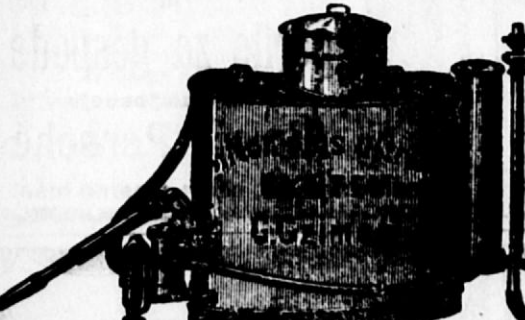

Ernest Speil
mehanik
v Ljubljani, Valvazorjev (Turjaški) trg št. 1
priporoča vsakovrstne
šivalne stroje in bicikle
vseh kategorij po najnižjih cenah.
Izvršuje tudi vsa popravila hitro, točno in ceno.
Za mnogobrojna naročila se priporoča
z velespoštovanjem
Ernest Speil.
(191-2)

Pisarna za posredovanje služeb in stanovanj.
Svojo prvo od visoke c. kr. deželne vlade koncesijonirano posredovalnico
za službe in stanovanja sem pred leti opustila zaradi rodbinskih razmer.
Naznanjam zdaj s tem, da sem to od visoke c. kr. dež. vlade dovoljeno
pisarno za posredovanje služb in stanovanj **dne 1. februarja t. l.**
zopet odprla in prosim vse svoje prejšnje tukajšnje naročnike, da mi bla-
govolijo zopet nakloniti svoje zaupanje, s katerim so me počastili ob svojem času.
Postregla bodem visokočestite p. n. naročnike vedno vestno in hitro z
osebje, ki se more izkazati z najboljšimi spričevaji.
Z velespoštovanjem (195-3)
Katarina Egy
Sv. Petra cesta št. 23 pritličje.

Razglas.
V let šnji spomladi se bode gradilo na **11.410 gld.** proračunano
novo **dvorazredno šolsko poslopje v Šmartnem pod Šmarno**
goro, katara dela se bodo oddajala skupno ali posamezno podzvetnikom
potom fertov, katere je treba **do 20. februarja t. l.** do 2. ure po-
poludne, na kateri dan se bode dražba vršila, zapečateni in opremljeni s 5%
varščine in potrđilom, da so cferentu znani vsi pogoji, vložiti na
krajni šolski svet v Šmartnem pod Šmarno goro
dné 31. januarja 1898.
Ivan Malinšek,
načelnik.
NB. Načrti, proračun in stavbeni pogoji leže vsak dan na razpolago v
ogled v Tacnjl v hiši načelnika h. št. 32. (164-3)

Radi znatno povečanega izdelovanja
je dobiti še jedna partija slavnoznanih Czimegovih (149-3)
„Non plus ultra - peronospora brizgaln“
(za oprasovanje trt in dreves proti boleznim in žuželkam.)
Obširni prospekti teh priznane najboljših aparatov gratis in franko.
Reflektantje naj blagovolé
sporočiti svoj naslov in stan
ter približno koliko bi
potrebovali, jedinemu fa-
brikantu
Ferd. Körösi
v Gradcu.
Pri primerno velikih
kupčijah se zajamči tudi
samoprodaja.

Cukerin šte. 9
v poročajskih tabletah ima tako veliko sladkobno moč, da sladkobna
vrednost
1/2 kile sladkorja velja samo 3 1/2 kraje.
Z jednim krajcarjem se more 6 čas kave osladiti.
Ponujajo se tudi manj vredne tablete; zahteva naj se izrecno „Cukerin“
tablete.
Dobiva se v prodajalnicah mešanega blaga.
Zaloge oddaja: **J. Weiss, Dunaj, VI. okraj, Eszter-**
hazygasse šte. 12. (169-3)

Restaurant hotel pri Maliču.
Vsako nedeljo se toči
monakovsko pivo
(Franciskaner Leist-Bräu).
Velepoštovanjem **G. Koisser.**
(234)

L. Luser-jev obliž za uriste.
Izkušeno sredstvo
proti
kurjim očesom,
žuljem na pod-
platih, petah in
drugim trdim
praskam
kože.
Veliko
priznanih
pisem je na
ogled v
glavni razpošiljalnici:
L. Schwenk-a lekarna
2-6 **Meidling-Dunaj.**
Pristen samo, če imata navod in
obliž varstveno znamko in podpis,
ki je tu zraven; torej naj se pazi
in zavrže vse manj vredne ponaredbe.
Dobiva se
v lekar-
nah.
Ta obliž dobiva se le v jednjaj velikosti po 60 kr.
Zahtevaj ime Luser-jev obliž za uriste.
Pristen v Ljubljani: J.
Mayr, Mardetschlager, U.
pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L.
Grečel; v **Rudolfsevem**
S. pl. Sladovič, F. Haika;
v **Kamniku** J. Močnik;
v **Celovci** A. Egger, W.
Thurnwald, J. Birnbach-
er; v **Brezah** A. Aich-
inger; v **Trgu** (na Ko-
roškem) C. Menner; v
Beljaku F. Scholz, J.
M. Stadler; v **Gorici** G.
B. Pontoni; v **Wolfs-**
bergu A. Huth; v **Kra-**
nji K. Savnik; v **Rad-**
goni C. E. Andrien; v
Idriji Josip Wario; v
Radovljici A. Roblek;
v **Celji** K. Gela; v **Čr-**
nomlju: F. Haika.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

Klobukov

priporoča

J. Soklič.

Pod Trnovo št. 2.

JOSIP REICH

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spada-joča dela.

Postrožba točna. — Cene nizke.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Hugon Ihl

v Ljubljani, Spitalske ulice hiš. št. 4.

priporoča po ceni svojo

veliko zalogo suknenih ostankov.

Ostanki so v razložbi v Lingarjevih ulicah.

Prej **Alojzij Erjavec** Prej **J. Zor**

(42) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarške ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najtinejše do najpriprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Pekarija in slaščičarna

Glavna trgovina: **Jakob Zalaznik.** Podružnica: Vegove ulice št. 12

Stari trg št. 21

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback). V svojih slaščičarnicah postrežam točno z najfinjšim naslednim pečivom in s finimi pristojnimi likerji ter z Wermuth-vinom. Posebno opozarjam na fineljudijske krofe in zavitke s smetano napolnene. (Schlagrahm Rollen.)

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljate barve, lak in pokost.

Zaloga originalnega karbolineja. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Moderci

izvrstne fačone, najboljši izdelek

najceneje pri

ALOJZIJU PERSCHE

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnice uradnikov v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremočljivih havelokov po najnovejši fačoni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču. — Gg. uradnikom se priporoča za izdelavanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke itd., gg. c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in barst.

Največja izber najnovejšega

svilnatega blaga

črne in barvasto, za cele obleke in bluze, priporoča po najnižjih cenah

Alojzij Persche

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Avzug Repič

sodar

Ljubljana, Kolezijske ulice št. 16, v Trnovem

se priporoča slav. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Kaiser

puškar

prodajalec biciklov iz prvih tovarn.

Ljubljana Šelenburgove ulice 6.

Najboljše urejena delavnica za popraviljanje biciklov in šivalnih strojev.

Največja tovarniška zaloga

ruskih in angleških

galoš

pri

J. S. BENEDIKT-u

Ljubljana, Stari trg.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana Turjaški trg šte. 7.

HENRIK KENDA

Geneni lepi klobuki za dame.

Vedno zadnje novosti. Popravlja se urno in prav po ceni. Modni žurnali franco in tastonj.

LJUBLJANA.

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Geniki zastonj in franko.

Mehanik

Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji po najnižjih cenah. Bicikle in druga v njegovo stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno. — Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč najpriprostejših, kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršé.

Kravate

in

perilo za gospode

prodaja najceneje

Alojzij Persché

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakortudi stenskih ur, budilk in salonskihur vse le dobre do najfinjše kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih, kakor tudi v stenskih urah vedno v zalogi.

Poprave se izvršujejo najtočneje.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg šte. 1.

Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo-reznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó.

Geniki zastonj in poštnine preste.

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov v vseh barvah

priporoča

Karl Recknagel

na Mestnem trgu.

Josip Tschon
uradnik c. kr. priv. južne železnice
Leopoldina Tschon roj. Vidic
Edmund Herbig
uradnik c. kr. priv. južne železnice
Antonija Herbig roj. Vidic
poročeni.

Poljčane, dne 10. svečana 1898.

(288)

Razpis službe občinskega tajnika.

Podpisano županstvo razpisuje porazumno s slavnim c. kr. okrajnim glavarstvom v Črnomlju službo občinskega tajnika, ki bode opravljati tudi posel okrajne holnišnice.

Letna plača znaša 580 gld., ki se brž ko ne še v tem letu poviša na 650 gld.

S pričevali opremljene prošnje vlagati je do 1. marca t. l. pri tem županstvu.

Županstvo mestne občine Črnomelj
dné 2. svečana 1898. (189-3)

Razstavo semen.

Dovoljujem si častitemu p. n. občinstvu priporočiti nad 300 vrst najbolj in najpriljubljenejših poljskih travnih, zelenjadnih in ovčjih semen, katera vsevajo v naših deželah in pripomni, da so ta semena preskušna, z jamčeno svežjo in brez jeme vsa kaljiva. V svoji razložbi podružnice v Selenburgovi ulici št. 5, stara pošta priredim

razstavo semen,

kjer se lahko vsak poznalec semen prepriča o pristnosti blaga.

Cene so jako nizke in postrežam p. n. občinstvu tudi z ilustriranimi katalogi (ceni ki) o vseh v mojo stroko spadajočih predmetih zastoj in poštne prost.

Z odličnim spoštovanjem (1445-24)

Alojzij Korsika, umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani.

Kdor

izmed gospodov lastnikov konj potrebuje na spomlad lepo, angleško

komatno opravo

ali brhko, ogersko

jukersko opravo

naj se obrne na podpisanega in si jo naroči.

Istotam je bogata zaloga obrtnih in drugih oprav. Kompletne jahalne oprave za civil in za vojaštvo, sedla, vajeti, uzde in vse v to stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga gajželj, bičev, jahalnih palic in palčic tudi s srebrnim okovom.

Kdor bi potreboval za potovalno sezono lep, močen kovček ali torbo, naj že zdaj iste naroči, ki se izdelujejo pri meni po želji.

Za gospode tovarnarje in posestnike mlinov priporočam močna strojna jermena iz najboljšega ljubljanskega in inozemskega usnja, katero imam vedno v zalogi.

P. n. občinstvo opozarjam na to, da sem si v desetih letih v prvih dunajskih in budimpeštanskih tovarnah in delavnicah pridobil toliko prakse, da morem tukaj z vsakomur konkurirati, tako, da nikomur ni več treba kaj finega za drag denar si naročati od drugih, ker se isto dobi pri meni ceneje in isto tako elegantno in bolje izdelano, ker je pri meni vse delano na roko.

Vse sedlarske, jermenarske, torbarske in usnjegalanterijske poprave se izvajajo hitro in po ceni. Vnanja naročila se izvršujejo rečno.

Prav mnogobrojnih naročil in naročb se nadejajoč belježim

z velespoštovanjem

Franc Primožič

jermenar

(90-9)

Sv. Petra cesta št. 34, v Ljubljani.

ANTON DREHER

lastnik pivovarn: Klein- und Gross-Schwechat, Steinbruch, Budimpešta, Michelob in Trst

si usoja častitim konsumentom uljudno naznaniti, da je odprl

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 6

zalogo piva.

Zaloga je v lastni upravi in se oddajajo najfinjša piva v sodih in v steklenicah.

Z velespoštovanjem

(196-6)

Antona Dreher-ja zaloga piva v Ljubljani.

Restavracija „Pri zlati ribi“

v Špitalskih ulicah št. 7

se priporoča slav. občinstvu. — Toči se izvrstno Koslerjevo carsko pivo in dobro pristno primorsko in dolenjsko vino, dalje se postreže z ukusnimi in cenanimi jedili tudi v abonementu. (216-2)

Friderik Wannick & Co.

tovarna za stroje, livnica železa in kovin v Brnu na Moravskem

prevzema

inštalacija kompletnih parnih opekarnic in zavodov za malto. (1217-26)

Stalna razstava opekarniških strojev

ilustrovani prospekti brezplačno. — Nad 900 zavodov že urejenih.

št. 31.

Razglas.

(181-2)

V gozdni drevesnici v Gradšču pri Ljubljani se bode oddalo letošajo pomlad okoli

3 milijone sadik dveletnega črnega bora

po 1 gld. 50 kr.,

280.000 sadik belega bora

po 1 gld. 70 kr.,

450.000 triletnih smrekovih sadik

po 1 gld. 90 kr. in

150.000 dveletnih macesnovih sadik

po 2 gld. 50 kr. za vsacih tisoč drevesc, pri čemur so všteti že točki za izkopavanje in zavijanje drevesc v mah in slamo, eventualno tudi v zaboje in za prevažanje drevesc do kolodvorov, oziroma do poštne urada v Ljubljani.

Zalasila prejemca do konca meseca svečana t. l. c. kr. deželno gozdno nadzorništvo v Ljubljani.

Zglasilom je priložiti istočasno dotični noveni zossek.

C. kr. deželno gozdno nadzorništvo za Kranjsko.

V Ljubljani, dné 23. januarja 1898.

Prednaznanilo.

Usotava si sl. občinstvu uljudno naznanjati, da bodeva z dnem 15. februarja t. l.

na Dunajski cesti št. 5 (Fröhlichova hiša)

otvorila

veliko zalogo dvokoles

(biciklov).

Imela bodeva v zalogi le kolesa najboljšega sistema ter se bodeva potrudila svoje p. n. naročnike v vsakem oziru najbolje postreči. — Tudi bodeva vsprejemala vsa v to stroko spadajoča popravila, katera se bodo točno, solidno in po ceni izvrševala.

Za obilna naročila se priporočata

z odličnim spoštovanjem

(193-3)

Bohinec & Majcen.

P. n.

Dovoljujem si s tem uljudno naznanjati, da točim

originalno Dreherjevo pivo.

V zalogi imam vedno dobro, pravo refoško, istrijsko in izbrano dolenjsko vino, potem lutenberško in savričansko vino. Znana izvrstna kuhinja.

Naročila na obed se računijo najceneje.

Prednaznanilo: Dreherjevo pivo se nastavi v soboto ob 6. zvečer.

Za cenjeni obisk prosim

(227-3)

L. Fantini

restavrat, Gradšču št. 2.

Pustni torek velika Sokolova maskarada v „Narodnem domu“.

(225-2)

Kanarčki.

Fini pristni harški žlahtni žvrgolivci.
(Echte Harzer Kanarienvogel.)

razpošiljam s povzetjem po 4, 5, 6 in 8 gld. jednega, v osmih dneh poskušnje za tudi zamenjam; samico istega rodu po 1 gld., s čopico po 1 gld. 50 kr. Jamčim za vrednost in živi dohod. Pri vprašanjih prosim pisмено z namko priložiti.

(1896-8)

Srečko Tomažič

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 33

Očiščeno

perje za postelje

pri (1711-14)

Mariji Mikota, Pred škofijo št. 21.

← Uradno dovoljena →

1. najstarejša posredovalnica stanovanj in služb

G. FLUX

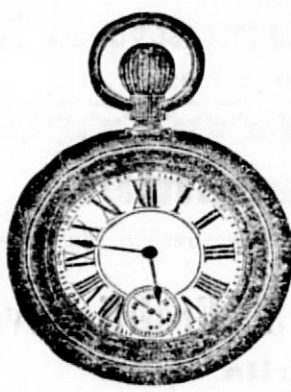
Gospodske ulice št. 6 pri tleh na desni
priporoča in namešča (233)

službe iskajoče vsake vrste
(moške in ženske) za tukaj in drugod. Za kolikor mogoče hitro in vestno postrežbo se jamči.

!! Redek slučaj !!

Krasna žepna remontoir-ura z verižico vred
gld. 2-90 za samo gld. 2-90.

Po naročilu ene izmed največjih tovarn za žepne ure, katere jedini zastopnik sem, naj vso na Dunaju ležečo zalogo teh remontoir ur oddam za še nikdar tako čudovito nizko ceno le gld. 2-90 vsakomur.

Sleherneinu povrnetakoj denar, če bi mu ura ne šla prav ali bi mu ne ngajala.

Vsaka naroba je torej brez rizike.

Dobivajo se dokler je kaj zaloge, proti poštnemu povzetju, ali če se znesek vpošlje naprej, pri

Wiener Uhren-Vertretung Blodek

Wien, II/a, Herminengasse 19/L.

NB. Na stotine priznanih pism in naknadnih naročil teh ur je na vpogled razpoloženi. (143-3)

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarne v Pragi
priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo;
po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah.
Zahtevati naj se blagoviti to (1606-20)

splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarne in sprejme naj se iz opaznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Zgodnji grah

prilnikov in logašci, kakor tudi

vrtna semena

ima

(157-3)

Peter Lassnik v Ljubljani.

Vsak dan sveže

pustne krofe

priporoča

(35-7)

slaščičarna Jakoba Zalaznik-a

Stari trg št. 21 in Vegove ulice št. 12.

Stotisocero
družin vsak dan
posebno
rado pije

Zivijo!

Kathreiner-Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljivih snovi bobove kave ima edino Kathreiner-Kneippova sladna kava te dišavo in prijetni ukus. Kar pospešuje tek in je lahko prebavljiva, se Kathreiner-Kneippova sladna kava izkazuje že leta jednako dobro za odrasle in otroke. Z ozirom na zdravje in varčnost bi pristno „Kathreiner-jeve“ kave ne smelo nedostajati v nobenem gospodinjstvu.

Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.

Glasovirji

(1635-16)

tvrdke

Bratje Stingl

na Dunaji in v Budimpešti.

Kratki klavirji in pianino

najboljše kakovosti z izborno glasovno polnostjo v pripravi in elegantni opravi iz onenjane prve in največje klavirske tovarne s parnim izdelovanjem po solidnih cenah in z desetletnim jamstvom.

Stari klavirji se jamló v zameno.

Ubiranja in popraviljanja se izvršujejo najtočneje

Zaloga v Ljubljani:

Karol Lorenz

izdelovalec glasovirjev in ubiratelj v Ljubljani, v Prulah št. 27, poleg kopališča.